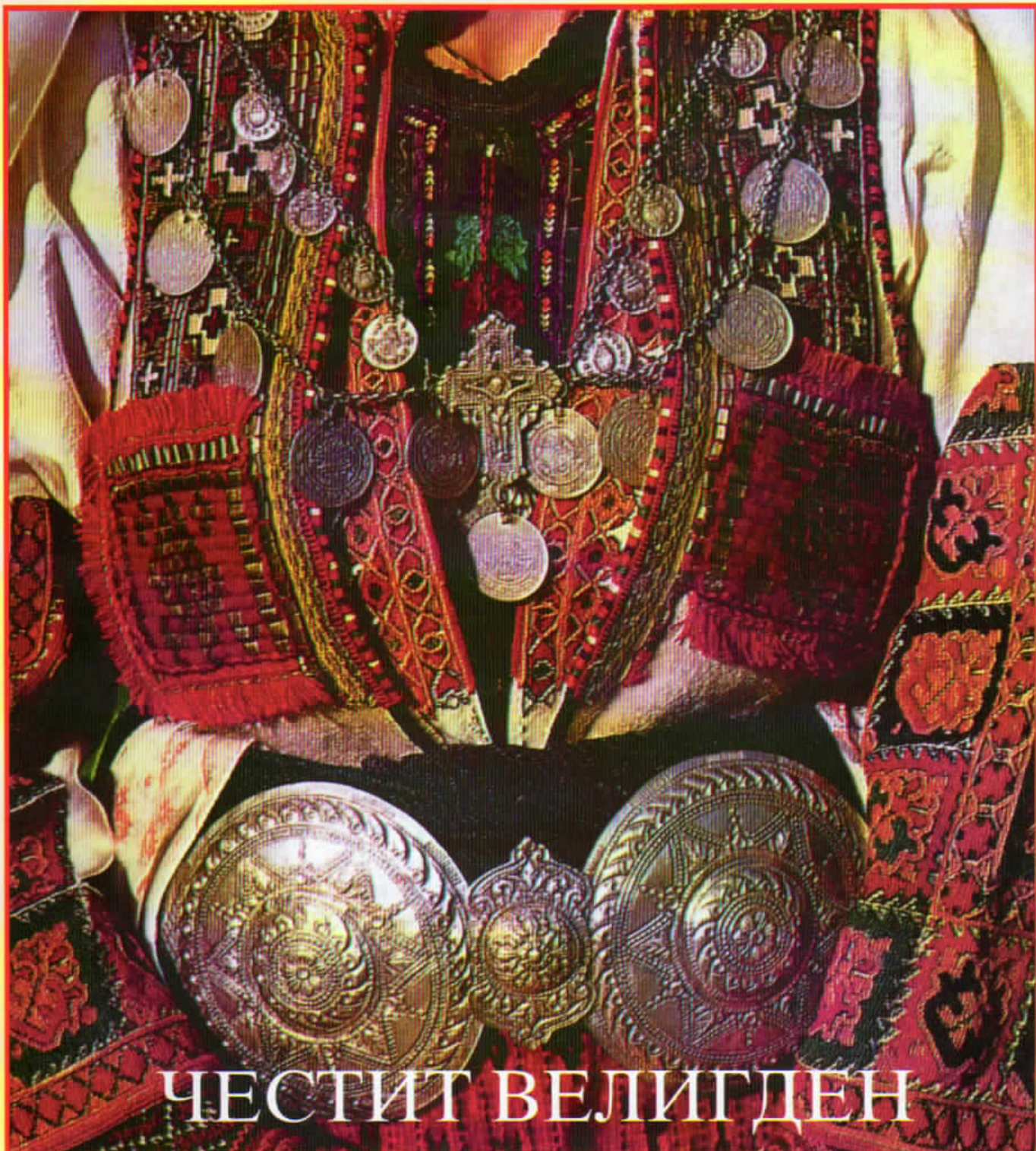

МАКЕДОНСКИ ГЛАС

GODINA XI. 2003.
SIJEČANJ-OŽUJAK
ЈАНУАРИ-МАРТ
ЦЕНА 5 КН

33
БРОЈ

ISSN 1333-7769

ЧЕСТИТ ВЕЛИГДЕН

Вез и накит од Македонија

Благоја Јовановски

ХЕРОЈСКА СМРТ ЗА ВЕЧЕН ЖИВОТ

Драги наши читатели, Редакцијата на "Македонски глас" ви благодарува на многубројните честитки, како и на вашите, написи, мислења, погледи и ставови.

За бројните планирани програми и активности во 2003 година пишував во минатиот број на "Македонски глас". За некои активности на Заедницата и македонските друштва во Република Хрватска можете да прочитате и во овој број 33 на "Македонски глас".

Сакам да ве потсетам дека оваа година ќе биде во знак на достоинство одбележување на стогодишнината на Илинденското востание (1903-2003 г.) и стогодишнината од смртта на Гоце Делчев (1903-2003 г.). Точно затоа сакам да напишам збор, два за најголемиот македонски син Гоце Делчев. Со децении поробениот македонски народ го очекуваше своето воскресение водејќи борба во која губеше свои истакнати синови - Гоце Делчев, Никола Карев, Јане Сандански... На нивната пролеана крв се родија нови борци, и македонскиот народ го дочека своето воскреснување во самостојна и независна држава. Гоце Делчев во својата револуционерна дејност беше движечка сила на македонското револуционерно ослободително движење. Делчев ги сублимираше и ги изрази сите векови на стремежи, борба, надежи, сите незавршени и незапочнати

битки на својот народ. Таа Гоцева борбена деценија беше мостот и иднината меѓу генерациите на ропството и слободата.

Новите генерации осознаени Македонци остварија создавање на сопствена држава. Пред новите генерации останува Гоцевиот завет за изградба на свет како поле за културен натпревар меѓу народите. Иднината на човештвото може да постои само во еден таков безграничен свет. И иднината на македонскиот народ, лежи само во еден таков безграничен свет. Зато Македонија и сите Македонци достоинствено ќе го одбележат споменот на денот на херојското загиување пред 100 години (на 4 мај) на својот најголем син, Гоце Делчев.

ДЕЈ ГИДИ ГОЦЕ ВОЈВОДА

*Светна ко ѕвезда Зорница,
молсна ко зборот слобода,
проструи како морница –
деј гиди Гоце војвода!*

*Секој ти клетва даваше,
секој од рода порода,
дека ќе тргне по Тебе –
деј гиди Гоце војвода.*

*Песни ти мои пееја
сред село, в поле, на вода:
ваков се јунак не родил –
деј гиди Гоце војвода.*

*Докрај се машки бореше,
сонеше докрај слобода,
сонеше – сон не досони –
деј гиди Гоце војвода!*

Васил Куновски

Редакцијата на списанието "Македонски глас" на сите свои читатели со најубави желби им го честита **ВЕЛИГДЕН**

Разговор: Мирче Донеvски, директор на Агенцијата за иселеништво на Македонија

Мирче Донеvски

НАШИТЕ ИСЕЛЕНИЦИ СЕ ГОЛЕМ РЕСУРС

- Моја идеја е во иднина да се отворат културно – информативни центри во земјите каде што живеат македонските иселеници, за да тие имаат една точка на собирање и акција. Тие центри би биле продолжена рака на Агенцијата, каде би можела да се презентира нашата култура, каде ќе можат да се разменуваат информации, да се организираат курсеви за учење на македонскиот јазик и кујна и други нешта врзани за животот и интересирањето на нашите иселеници во странство, специјално за "Македонски глас" вели Донеvски

Македонски глас: Веќе неколку месеци челник сте на Агенцијата за иселеништво при Владата на Република Македонија. Какви се Вашите први впечатоци?

Донеvски: Да, веќе четири месеци сум на ова многу значајно и витално место. Агенцијата последниве години на трансформација како да скршна од својот патоказ и некако се изгуби во транзицијата на општеството. Факт е дека Македонија како сериозна држава се декларира дека ќе се грижи за своите иселеници. Но сега се поставува прашањето: како тоа да се стори? Четириесет години постоело списанието за нашите иселеници во странство – "Македонија", а сега, во 21 век, тоа згасна. Кога било најтешко тоа редовно било контакт со Македонците во светот, а денес кога постојат стотина нови списанија тоа повеќе не се печати. Значи, при моето стапување во Агенцијата затекнав угаснат весник, но се израдував кога видов дека е востановена веб страница. Меѓутоа, за нашиот човек е многу битно да го има тој физички контакт со списанието, додека веб страницата сепак е за оние наши помлади сонародници. Затоа, мојот приоритет ќе биде повторното издавање на списанието "Македонија", што сигурно, во оваа година на рестрикции, ќе оди малку тешко, но се надевам дека таа наша намера што поскоро ќе ја оствариме. Што се однесува до Агенцијата, таа е доста добро кадровски екипирана, има повеќе стручни луѓе и битно е дека тие човекови ресурси треба што подобро да се артикулираат и да се насочат кон вистинските цели.

Македонски глас: Според Вас, дали Агенцијата го има своето вистинско место во македонското општество?

Разговараше:
Марина Апостоловска - Вујаклија

Донеvски: Македонската дијаспора е доста добро организирана, но не е добро артикулирана. Тука јас ја гледам улогата на Агенцијата: да се артикулира таа огромна енергија и емотивен набој (луѓето се емотивно врзани за својата земја и тука се јавуваат многу силни чувства). Затоа, државата кон нив, а се разбира со помош на Агенцијата, треба многу суптилно да се однесува на ова поле. Кај нас, каде владее општа криза – од економска до социјална до политичка – се уште не сме се научиле да се грижиме за своите, па затоа треба сериозно да докажеме дека Македонија и тоа како има сили да се грижи за своите иселеници, кои тоа го очекуваат од својата земја. Македонските иселеници, распространети во околу 140 земји во светот, можат да бидат голем ресурс на Македонија во сите сфери. Да не говориме каква е нивната улога како македонски амбасадори секаде каде што живеат и работат.

Македонски глас: Кои се Вашите идеи и планови врзани за блиската иднина на Агенцијата?

Донеvски: Она што мислев дека е најреално – повторно излегување на списанието "Македонија" - подоцна се покажа дека е малку преурането. Проблемите се појавија секако околу средствата, затоа што јас сакам ако веќе почне повторно да излегува да излегува редовно, а не пак со некои долги паузи. Сигурен сум дека списанието ќе има свои претплатници, но средствата од

претплатата ќе ги собираме откако тоа ќе излезе, а не пред тоа. Кога дојдов во Агенцијата имав голем ентузијазам и мислев дека другите околу мене само треба да ги следат моите идеи, но не било така. Друга моја идеја е во иднина да се отворат културно – информативни центри во земјите каде што живеат македонските иселеници, за да тие имаат една точка на собирање и акција. Тие центри би биле продолжена рака на Агенцијата, каде би можела да се презентира нашата култура, каде ќе можат да се разменуваат информации, да се организираат курсеви за учење на македонскиот јазик и кујна и други нешта врзани за животот и интересирањето на нашите иселеници во странство. Според мое мислење тие би требало да се формираат во Торонто, Гетеборг, Мелбурн... каде ќе може топлината на исленичкиот напуштен дом да им биде некаков супстиут.

Македонски глас: Како Агенцијата ќе учествува во одбележувањето на стогодишнината од Илинденското востание?

Доневски: Македонија во оваа година на празнување и чествување мислам дека треба да биде место на собирање. Идејата ми беше – 100 години од Илинден – 100 илјади Македонци во Македонија. Тоа, поради познатите финансиски причини, тешко ќе се оствари, но на сите оние иселеници кои во текот на празнувањето ќе допатуваат во Македонија Агенцијата ќе се потруди да им ги даде најбитните информации, да ги упати на местата на настаните и да биде нивен близок водич на местата на историските настани.

Македонски глас: Како денес Агенцијата за иселеништво на Македонија соработува со нашата дијаспора?

Доневски: Сега за сега ги користиме сите технички достигнувања за комуникација, но тоа, според мене, не е доволно. Потребно е наше постојано присуство меѓу иселениците, и тоа не само на политички делегации, туку на луѓе од културата, економијата, науката... Затоа сакам што поскоро да излезе списанието "Македонија", бидејќи тоа е сред-

ство за работа на Агенцијата. Инаку, секојдневно доаѓаат наши иселеници, а јас се трудам секого да го примам и да го упатам на нашите стручни служби кои можат да му дадат корисни совети од повеќе области.

Македонски глас: Какви се релациите на Агенцијата со Заедницата на Македонците во Хрватска?

Доневски: Кога стапив на оваа функција добив илјадници честитки од целиот свет и се почувствував како да сум центар на светот. Меѓу другите добив и честитки од Македонците во Хрватска, кои не само што ми го честитаа моето наименување, туку испратија и неколку иницијативи за наша понатамошна соработка. Сметам дека нашата Заедница во Хрватска е многу добро организирана и инкомпонирана во земјата на својот втор дом, што треба да претставува пример за сите наши заедници во светот. Овде морам да истакнам дека многу ме радува што во текот на мај во Хрватска ќе бидат организирани Денови на македонската култура, што воедно е многу значаен чин во годинава на чествување, а што истовремено ќе биде и вистинска промоција на Агенцијата за иселеништво.

Македонски глас: За крај едно приватно прашање. Беше ли тешко еден успешен артист да стане директор на Агенцијата за иселеништво?

Доневски: За себе можам да речам дека не сум само артист, туку уметник во вистинското значење на зборот. Но, секогаш ќе бидам човек кој ќе трага по духовните авантури и ќе бара нешто повеќе во уметноста. Јас и во политиката сум долго време – од 1990 година. Освен глума во Белград студирав и политички науки, па затоа сево ова не ми е страно. Мене политиката не ми е цел туку средство да остварам или овозможам некој амбиент за нормален општествен развој. Во театарот ги играм само оние претстави кои се веќе подолго на репертоарот, но не прифаќам нови улоги, затоа што сега целата моја енергија е насочена кон целите што сакам да ги постигне Агенцијата за иселеништво на Македонија.

ГОДИШНО СОБРАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА НА МАКЕДОНЦИТЕ ВО РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

ИСПОЛНЕНИ ОЧЕКУВАЊА

Овогодишната редовна седница на Собранието на Заедницата на Македонците во Република Хрватска, навистина со мало задоцнување, се одржа на 29 март 2003 година во просториите на "Хрватскиот културен клуб" во Загреб.

Седницата е отворена со интонирањето на хрватската и македонската химна. Куса музичка програма изведоа пеачката секција "Распеана Македонија" и музичката "Т'га за југ" од МКД "Крсте Мисирков" од Загреб под водство на Стефко Качуров. Тие исполнија неколку македонски народни песни и ора, а ни се претставија и солистите Лидија Докузовиќ во пратка на гитара на Даниел Маодуш.

Према Статутот на Заедницата секое културно друштво беше претставено со по пет делегати со право на глас за донесување на одлуки на Собранието.

Како гости на седницата присуствуваа преставници на : Амбасадата на РМ во РХ, Хрватското- македонско друштво од Загреб, МПЦО "Св. Злата Мегленска" од Загреб и МПЦО "Св. Климент Охридски " од Сплит.

Владимир Крстевски, водителот на работите во амбасадата ги поздрави присутните. Тој нагласи дека Амбасадата ја следи работата на Заедницата и на нејзините културни друштва и им дава потполна подршка, оти членовите на Заедницата придонесуваат во продолжението на традицијата на македонскиот народ на сите полиња, со желба за понатамошна успешна соработка.

Јудита Реј Худечек од ХМД во својот поздрав ја истакна десетгодишната соработка и дека Македонија е одбрана како земја пријател. На Заедницата и ја подари новопечатената двојазична книга за македонската архитектура со наслов: "ВОЗНИКНУВАЊЕ ВО СОНЦЕТО" -

Работно претседателство

"NASTAJANJE U SUNCU" од д-р Томислав Премерл.

Седницата започна со избор на работните органи, а предложен е следниот дневен ред:

1. Предлог и усвојување на Деловник (Пословник) за начинот на работата на Собранието на Заедницата,
2. Извештај за работата на Заедницата во изминатиот период и усвојување на истиот,
3. Финансијски извештај на Заедницата за изминатиот период и усвојување на истиот,
4. Извештај од извршената контрола на Надзорниот одбор и усвојување на истиот,
5. Донесување на одлуки за разрешување и избор на членови на Надзорниот и Управниот одбор на Заедницата ,
6. Разно.

Претседателот на Заедницата Илија Христовулов ги поздрави присутните делегати и гости и меѓу другото рече:

"Упатувам благодарност на Уредот за национални малцинства при Владата на РХ и на сите субјекти од локален и регионален карактер.

Плодната соработка меѓу Заедницата и нејзините културни друштва во минатата година го заокружи своето десетгодишно делување и ги исполни сите поставени задачи и очекувања. За презентирање на квалитетна културна програма се бара активно учество на сите нејзини субјекти.

Традиционалните хрватско - македонски книжевни врски и односи негувани од нашето издаваштво постануваат интегрален дел на работата на Заедницата. Исто така традиционално се одбележуваат сите важни јубилеи и датуми од посебна важност за историјата на македонскиот народ. За тоа се заслужни сите членови а посебно и поединци од редовите на нашите друштва и од името на Заедницата им оддавам признание и благодарност.

Но покрај успешната работа морам да истакнам и појава на негативности од страна на поединци или групи. Заедницата ги осудува сите такви негативни појави.

Присутните на Собранието

Заедницата се вклучи во процесот на новиот усвоен закон за малцинставата во РХ. Отсега Заедницата ќе работи во рамките на Советот за малцинства.

Ви пренесувам најтопли поздрави од Агенцијата за иселеништво на Македонија и нејзиниот нов директор Мирче Донеvски.

Поздрави ви упатувам од претседателот на Македонија Борис Трајковски, од МАНУ,

од Институтот за македонски јазик "Крсте Мисирков" и од првиот претседател на РМ Киро Глигоров".

Работниот дел на Собранието започна со предлогот за усвојување на Деловник (Пословник) за начинот на работата на Собранието. Дадени се неколку забелешки, а посебно на членот 4 да се брише. Пословникот е едногласно прифатен.

По точката за извештајот за работата во 2002 година предложено е списанието "Македонски глас", после десет години на излегување, да се печати во боја. Добивена е согласност од Уредот за малцинства. Трошковите ќе бидат зголемени за 50 насто.

По оваа точка изнесена е и ситуацијата во врска со ВЕБ страницата. Изречена е критика за пропустите кои се случија. Страницата повторно ќе се отвори и ќе ја води Алдо Климан од Пула.

Во дискусиите по оваа точка изнесени се успесите за работата али и забелешки за некои искажани пропусти.

Делегатите на Собранието со гласање ги прихватија: извештајот за работата, финансискиот извештај и извештајот на Надзорниот одбор.

На Собранието се донесени и одлуки за разрешување и избор на нови членови на Надзорниот и Управниот одбор на Заедницата. За нов секретар на Заедницата избран е Никола Гроздановски.

По последната точка на дневниот ред (разно), повторно се изнесени проблемите на друштвата во Сплит. Донесена е одлука сите Македонци да се зачленат во званичното друштво "Македонија", а потоа да се свикне вонредно Собрание на друштвото во присуство на одговорни членови на Управниот одбор на Заедницата.

Собранието ја заврши својата работа со скроман коктел.

Марко Паризоски

ДЕЛЕГАЦИЈА НА ЗДРУЖЕНИЈА НА ГРАЃАНИ ОД МАКЕДОНИЈА ВО ПОСЕТА НА ЗАГРЕБ

Во организација на Уредот за здруженија на Владата на Република Хрватска, во Загреб, од 13 до 15 февруари се одржаа "Денови на здруженија 2003" (Dani udruuga 2003.), под мото "рака под рака".

Овој меѓународен собир на претставници на цивилни друштва од Словенија, Македонија, Унгарија и Хрватска имаше за цел:

- да се разменат мислења за текот на европските интеграции,
- кои се информациски извори за Европската унија за невладините организации,
- што за развој на секоја држава може да направи цивилно друштво,
- облици на соработка помеѓу Владите и невладиниот сектор,
- остварување правата и добробит на децата,
- реформа на здравствениот систем и социјална грижа итн.

При отварањето на собирот гостите ги поздравил претседателот на Република Хрватска Стјепан Месиќ и потпретседателот на Владата на РХ д-р Анте Симониќ.

Водители и претставници на здруженија на граѓани од Македонија: Сашо Клековски од "Македонски центар за меѓународна соработка"; Ванчо Џамбаски од "Фондација-институт-отворено општество"; Саша Велјанов од "Католички служби за помош"; Жарко Коневски од "Институт за трајни заедници" и Јонче Цветковски од Министерството за правда го посетија и нашето МКД "Крсте Мисирков".

Делегацијата во просторите на МКД "Крсте Мисирков"

Претседателот на друштвото Иван Качуров ги запозна гостите со активностите на друштвото во културниот живот на Македонците во Загреб и им подари книги и списание "Македонски глас" кои ги издава Заедницата на Македонците во Република Хрватска.

Тоа беше прилика претставниците на здруженија на граѓани од Македонија да се информираат како Македонците во Хрватска, како национално малцинство, ги остваруваат своите права и ја одржуваат својата традициска култура.

Марко Паризоски

ПОСРЕДУВАЊЕ ВО СТОПАНСТВОТО

Македонското културно друштво "Илинден" од Риека има многу добри односи воспоставени со Стопанската комора на град Скопје и со Комората на Приморско горанската жупанија иако во Статутот на здружението таков облик на соработка не е предвиден. Правите контакти на овие институции се воспоставени во 1993 година кога Стопанската комора на Република Македонија гостуваше во Риека. Досега со ПГЖ комора претставниците на МКД неколку пати патувале во Македонија а нивниот придонес е многу ценет и користен. На 15-ти декември 2002 година, Владимир Лозановски, потпретседател на МКД "Илинден", службено патуваше во Македонија заради испитување, анимирање и воспоставување работни контакти и да договори со дрво-преработувачите и текстилците до Македонија како потенцијални партнери во ПГЖ. Тој се состана со секретарот за економски односи за странство во Стопанската комора во Скопје г-ѓа Стојмира Тасевска и со советникот за текстилната грана во комората, г-ѓа Стојанка Стојанова. Беше разговарано за многините соработки во иднина во областа на дрводелството, дрво-преработувачката и текстилната грана. Договорено е да се организира средба на заинтересираните стопанственици, а која треба да ја припремат коморите и да се одржи за време на пролетниот саем на дрвопроизводителите во Скопје. На таа средба да се вклучат во стопанската делегација и текстилците.

В. Настески

Zapis o poeziji Bogomila Đuzela

(laureata II. Međunarodnoga pjesničkog festivala održanoga
13. i 14. prosinca 2002. u Zagrebu i Varaždinu)

Poezija Bogomila Đuzela jedna je od bitnih i nezaobilaznih sastavnica suvremene makedonske književnosti koja je svoju neospornu jezično-stilsku zrelost dosegla u šezdesetim godinama dvadesetoga stoljeća. Upravo se na samom početku te dekade pojavio novi i veoma talentirani val pjesnika čije pjevanje poetički osmišljavaju Radovan Pavlovski i Bogomil Đuzel u pjesničkom manifestu "Epsko na glasanje" (1960) koji je do današnjih dana ostao najrelevantnijim književnim tekstom te vrste kod Makedonaca jer je lucidno predvidio jezičnostilski i idejno-temastki koordinatni sustav makedonskoga pjesništva.

U takvim poetičkim okolnostima Bogomil se Đuzel oglasio zbirkom "Medovina" (1962) koja mu je utrla put prema ostvarenjima sasvim specifičnoga poimanja domaće i svjetske kulturalne baštine iz čijega je nepresušnoga bunara crpio mitove, legende i arhetipske motive i teme koje je nastojao uskladiti s iskustvima modernoga čovjeka zapitanoga pred općom i pojedinačnom egzistencijom što se u tim godinama našla pred otkrićima o kojima je čovjek oduvijek sanjao, a nitko mu nije nikada mogao oduzeti te snove o beskonačnosti univerzuma u koji se htio zaputiti i nešto više o njemu saznati. Njegove prve pjesničke zbirke su u znaku "epskoga na glasanje" kojim se provjeravala, u make-

donskom pjesništvu, eliotovska teza o amalgamiziranju baštinskih slojeva modernim pjesničkim govorom. Bogomil Đuzel je od samoga početka svoga pjevanja svjestan te mijene i proizvedenih odnosa kao oblikovatelj koji se najviše uzda u svoju spoznaju prolaznosti, nestajanja i kaosa pa ponovnoga spajanja i nastajanja nečega drugog što je poticajno i ulijeva nadu da i nismo baš tako konačni kao što bismo mogli pomisliti ili kao što to većina od nas predmnijeva.

Njegova raspoloženja spaja luk podignut na temeljima od oduševljenja, Vlada Urošević bi ga nazvao ekstazom, do apokaliptičnosti, odnosno agonije prvih i posljednjih stvari. Taj svijet je često ambivalentan, mjesto je suprotnosti koje se po naravi stvari privlače i izazivaju emocionalne i racionalne konvulzije visokoga stupnja. Njihove posljedice su pjesme što se kreću od hermetičnih (počevši od onih iz *Medovine* i *Alkemijske ruže* do *Mironosaca* i *Kotača godine*) pa do sasvim eksplicitnih (do zbirke *Stvarnost je sve* do posljednje iz dvije-tisućite!).

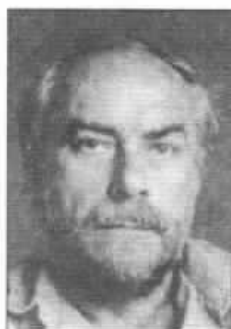
U takvoj stvaralačkoj i ljudskoj poziciji za očekivati je pjesnički govor koji nikoga ne šteti pa autor upotrebljava onaj tip diskursa koji djeluje neuvijeno, ironično i sarkastično, kao da na taj način pojačava svoju nesuglasnost s nekim stanjima i neprihvatljivost nekih

gledišta što dominiraju našim stvarnostima u planetarnim razmjerima. U njegovom su se tematskom okviru zatekli medovina, Legen grad, ljepota, Kiklopi, stranci, Karpoš, vitezovi s ružom, vatra, Bolen Dojčin, mironosci, kamen, Troja, drugi Kristov dolazak, Heretik Bogumil, Sotona, profesionalni pjesnik, Kraljević Marko, kuga, omorina, stvaranje, tama, opsada Carigrada, prostitucija, Odisej, Svetogorski motivi, Delfi, Stvaratelj, ribari stvarnosti, utjeha, sudnica, kuća, bijeg, teorija relativnosti, posjeta mrtvima, kozmogonija, apokalipsa, Prometej, Homer, nevjerni Toma, Mesija, Sv. Pavle, Pandora, remont, utopija itd., itd.

Njegovu su pjesme naprosto od drugoga pjesničkoga materijala koji je procesuiran naročitom alkemijom riječi što je polučila upravo tu jezičnostilsku prepoznatljivost njegovih pjesama ispunjenih strepnjom nad usudom univerzuma o kojem svjedoči Bogomil Đuzel već punih pet desetljeća i još uvijek se nije umorio i odustao od postavljanja pitanja i traženja odgovora na njih.

U tom pjesnikovom dijalogu s bitkom univerzuma i vlastitim bićem u njemu nalazimo brojne poticaje da se i sami upustimo u neizvjesni pokušaj razumijevanja biti njegova pjesništva koje je neizostavna karika u lancu makedonske poezije.

Borislav Pavlovski

Bogomil
Đuzel

Biobibliografska bilješka o Bogomilu Đuzelu

BOGOMIL ĐUZEL (Čačak, 1939), makedonski pjesnik, esejist, prozni i dramski pisac te prevoditelj.

Diplomirao je 1963. godine engleski jezik i književnost na Filozofskom fakultetu Sveučilišta u Skoplju. Bio je na studijskom boravku u Edinburghu kao stipendist Britanskoga savjeta (1964./1965.). Sudjelovao je u Međunarodnom programu pisanja u Iowa Cityju (SAD, 1972./1973.) i na međunarodnim pjesničkim

festivalima u Rotterdamu (1978. i 1995.), San Franciscu (1980.) i Heerlenu (1991). Od 1985. godine radi kao dramaturg u skopskom Dramskom kazalištu.

Bio je tajnik Makedonskoga PEN centra (1963./1965.), tajnik Društva književnika Makedonije za odnose s inozemstvom (1970./1972.), umjetnički direktor Struških večeri poezije (1971./1973.) i prvi predsjednik Nezavisnih pisaca Makedonije (1994.), čijem je dvomjesečniku za književnost i kulturu "Naše pismo" glavni i odgovorni urednik od njegovoga osnivanja 1995. godine.

Poezija: Medovina (1962. i 1972.; na srpskom 1971.), Alkemijska ruža (Алхемиска ружа,

1963.), Mironosci (Мироносници, 1965., nagrada "Braća Miladinovci"), Kotač godine (Тркало на годината, 1977.), Stvarnost je sve (Стварноста е сè, 1980.), Opsada (1981.), Prazan prostor (Празен простор, 1982.), Mrak i mlijeko (Мрак и млеко, na srpskom, 1987., jugoslavenska nagrada "Aleksa Šantić" za 1985.-1988.), Rušeci zid (Рушејки го сидот, 1987.), Izabrane pjesme (Одбрани песни, 1991.), Goli život (Гол живот, 1994.), Kaos (Хаос, 1998.) i Ono (Она, 2000). Izbori na stranim jezicima: Песни / Песме (na srpskom, 1981), Riba smisla (na slovenskom, 1985) i engleskom Three (1973), The Wreckage Renokonsidered (1996), The Wolf at the Door (2001).

Zastupljen je u svim makedonskim i jugoslavenskim antologijama koje su se pojavile nakon 1965. godine na više stranih jezika. O njegovoj poeziji napisao je poljski književni teoretičar Lech Mjodinski disertaciju Bogomil Đuzel, Pjesnički dijalog s prirodom i kulturom (Bogomil Đuzel, Poeticky dialog za natura i kultura, Katowice, 1994.) koja je objavljena na makedonskom pod naslovom Pridoda-Intelekt-Kultura, Pitanje pjesničkoga stvaralaštva Bogomila Đuzela (Природа-Интелект-Култура, Прашање на поетското творештво на Богомил Ѓузел, Скопје, 1999.).

Proza: Povijest kao mačeha (Историја како маштеа, eseji, 1969.), Kuća cijeli svijet (Куќа цел свет, putopisi iz Irske i Ame-

JUDA ISKARIOTSKI

Zar sam samo ja Izdajnik
ako sam Juda, jedini iz "Kariota"?

Kao da sam Isus ne bijaše dostatan izdan
da ga izdoje na Maslinskoj gori i bez moga poljupca.

Ja ga barem poljubih (jedino onda kad mi dozvoli On)
prije negoli ga netko od drugih učenika pokaza prstom,
ja mu se barem pridruživ u smrti, a oni preživješe
da bi se krstili i pokrštavali poljupcem u raspelo...

Na duši mi ostadoše samo onih trideset srebrnika
i prokletstvo što sam ga jeftino prodao (i Njega i sebe)
ali što je sa svim onim mojim sljedbenicima i nasljednicima
što se prodadoše u besćenje i čak potplaćivahu druge

da prodaju svoga "Učitelja" (i "učenike" među sobom)
čak i kada ga osobno ne poznavahu (ali ne ponovno poljupcem)
čak i kada ih "On" ne bijaše ni vidio a ni čuo za njih

Otada je lako postati izdajnikom - dovoljno je naći čovjeka
koji je dostojan izdaje za pristojnu cijenu,
danas, pak, svi se (pre)prodaju između sebe za bilošto
a nema pravoga Isusa i Jude - ni u cijelom svijetu a ni iz Kariota

ОТОК НА КОПНУ

“... Republic of Macedonia is a landlocked country...”

Tko kaže da nismo imali more?

Nemamo ga sada da nam zapljuskuje pred pragom

ali nekada smo ga imali u dvorištu

pa je presušilo, ostatak nam oduzeše

zajedno s kućom i s nama, izbjeglicama bezdomnicima

Kako smo mogli bez mora?

Prognani gore prema sjeveru, ostadosmo (dok se ne ohladismo)

s njim u dosluhu (povezani pupčanom vrpcom) i preko 300 planina

Što onda ako se sada (kao nekada) naziva(lo) - bijelo, crno, plavo...

Ono je povazan isto i drugačije - izjutra, o podnevu, uvečer...

Važno je ovdje da, iako zarobljeno u spiljama i ponorima -

Plima šumi u našem snu, oseka nas izbacuje u stvarnost

suša je njegova sol, plavetnilo - pučina bez obzora i dna...

Mi smo, u stvari, otok preostao poslije Potopa kopna

glečer ukliješten između stijena što iščezavaju od čežnje

za prvobitnim Oceanom - s tragovima prekobrojnim u nutrini

od njegova disanja uskladenog s pulsom naših žila...

Konačno - a zašto ne? - slana je krv naša -

kazna za praroditeljski grijeh što smo se napili bratske krvi

Zbog čega se do dana današnjega more ni ne pije

rike, 1975.), *Legende* (Легенди, novele, 1984.).

Objavio je knjigu drama *Mitostorije* (Мито-сторији, jednočinke Adam i Eva te Jov i povijesnu travestiju Aleksijada, 1982), a napisao je i drame *Apokalipsa* (1987.) i *Crna* (s Ljubišom Georgievskim, 1994.).

Prijevod s engleskog: W. Shakespeare (10 drama), T. S. Eliot (1965), W. H. Auden (1971), Charles Simie (1984), Emily Dickinson (1986), Christopher Marlow (Doktor Faust, 1988). Priredio je antologiju *Suvremene američke poezije* (Sovremena američka poezija, 1988. i drugo dopunjeno izdanje 1998.) i dr.

B.P.

POSILIJE TOLIKO PROŠLOSTI, KAKVA BUDUĆNOST?

1. Pogled iz ptičje perspektive

Prvo izranjaju komadići zemljovida poderanog

planinski vrhovi - popara među oblacima

ili utvrda urušena - utvare u magli

priroda sporo vida rane svoje erozijom

preostalo uradiše osvajači

i siromaštvo iz napuštenih sela:

trava i žbunje, poneko zrcalce s jezera,

više crnih torova s nekoliko stada bijelih ovaca

niže dolje kroz divljački iskrčene šume

(šume nema tko čuvati i koga bi one čvale)

svijetli prašnjavi puti i tamni izlokani drumovi

sa šačicom razbacanih ružnih kuća i nelijepih vikendica

na samom dnu kroz prašinu, dim i smog iz dimnjaka

gusto su naseljene kotline i doline

sa zrakom ustajalim kao voda u žabokrečini

zimi kao pod poklopcem lonca, ljeti kao pod pekom

ТРАДИЦИОНАЛНА МАКЕДОНСКА ВЕЧЕР

СРЦЕТО СЕ РАСТРЕПЕРУВА, ДУШАТА СЕ РАЗНЕЖНУВА*Дел од присутните Македонци*

И оваа година Македонците од Загреб ја одржаа својата МАКЕДОНСКА ВЕЧЕР, средба и прослава на традиционалната православна Василица - Македонска нова година. Средбата се одржа во ресторанот "Глобус" на 11 јануари 2003 година, во организација на МКД "Крсте Мисирков". Од поканетите гости веселбата ни ја зголемија доградоначалникот на град Загреб Милан Бандиќ, во пратка на Весна Кипријановски и Стипе Зеба - советник за друштвени работи во градското биро. За жал, мораме да истакнеме дека оваа година никој од Амбасадата на Република Македонија не присуствуваше на оваа наша македонска вечер.

И покрај тоа што временските услови не беа повољни, Загреб беше стегнат со мраз и снежно облечен, на прославата присуствуваа и наши сонародници од друштвата од други градови во Хрватска.

Македонските песни и ора, а и забавните мелодии во изведба на вокално-инструменталниот состав "Коктел" дојдени од Скопје ги разиграа срцата на Македонците и нивните пријатели од Загреб. Присутните беа посебно задоволни со настапот на групата "Црвени корали", кои исполнија песни од нивниот репертоар познат кај Загрепчани од седумдесетите години.

За успешноста и веселбата на добивените дарови за томболата - лутријата на оваа традиционална забава им се заблагодаруваме на нашите спонзори: Аутопраоница ХАМПИ; Фризерски салон ДАДО на Желјко Штефек; АЛЕКСАНДАР КОМЕРЦ на Иван Бојациев; КРАРИС на Красоје Ристовски; УМЈЕТНИК на Божидар Узелац; ЗЛАТАРНА ДУБРАВА на

Лазар Ивановски; ВРТНИ ЦЕНТАР ДУБРАВА на Жељко Шушњар; АЛКАЛОИД д.о.о. Загреб; БОВИК СЕРВИС на Вукашин Јовески; СТОМАТОЛОШКИ ЛАБОРАТОРИЈ на д-р Димитар Борисов; ТИЦ - ДЕСИГН на Игор Јакоповиќ; ВЕМАКС д.о.о. - Велика Горица; ЛУКАР д.о.о. на Евгениј Лукарев; КРОЈАЧКИ САЛОН на Илија Недевски; ЖАБАЦ - израда умј. предмета на Имро Макариќ; ЈАКА на Вера Коруновска; ТЕТЕКС на Верица Јерган; Душко Пепелјугоски; Горан Стојковски; Надежда Клемар; Марија и Иван Петриќ.

Доградоначалникот Милан Бандиќ и останатите гости

Оваа година за прв пат добивме годишен календар на МКД "Крсте Мисирков" во спонзорство на печатница ВИГО на Звонко Ѓерек (неговата сестра е македонска снаа).

Марко Паризоски

Со песна и оро до утринските часови

ВО НЕДЕЛАТА НА ФРАНКОФОНИЈАТА ВО ЗАГРЕБ:
ПРЕДАВАЊЕ НА Д-Р АТАНАС ВАНГЕЛОВ

МАКЕДОНСКИОТ ПОСТМОДЕРЕН РОМАН

Атанас
Вангелов

На 20 март годинава Друштвото на хрватските писатели широко ги отвори вратите за македонската книжевност. Во рамките на Неделата на франкофонијата во Загреб, а во соработка со Амбасадата на Република Македонија во Република Хрватска, по тој повод, во зданието на хрватските писатели на Тргот Бан Јелачиќ, предавање одржа д-р Атанас Вангелов.

Проследувачите нанајпред ги поздравиле актуелниот претседател на хрватските писатели и актуелниот венцоносец на Струшките вечери на поезијата, господинот Славко Михалиќ. Тој како долгогодишен вљубеник и верен пријател на Македонија и нејзината поезија, уште еднаш истакна дека односите

на полето на литературата меѓу нашите две земји отсекогаш биле добри, но и дека недостасуваат преписи, па затоа во текот на оваа година во Хрватска ќе биде објавена антологија на македонската поезија.

Предавањето на д-р Атанас Вангелов, поет, преведувач и сегашен директор на Македонскиот државен архив, беше насловено како "Македонскиот посмодерен роман". Во неговото концизно и елоквентно сиже, кое го апострофира како свој личен агол, тој направи пресек на почетоците на македонскиот роман, истакнувајќи ги најдобрите прозни остварувања на Стале Попов, Славко Јаневски и, подоцна, Димитар Солев и Влада Урошевиќ, кои ги ставија темелите на новото македонско романсиерство. Сето тоа, според зборовите на д-р Вангелов, беше плодна почва за македонскиот нов бран романописци, кои последнава деценија го следат постмодерното во светот. Меѓу неколкуте

млади писатели, истакна Вангелов, секако најзначајно место зазема прозата на Венко Андоновски, Димитар Дурацовски и Ермис Лафазановски, кои имаат, според зборовите на Вангелов – "длабочински мотив на секое свое пишување". Скицирајќи ги нивните објавени книги д-р Вангелов рече дека нивната проза ја има полнотијата на својот израз, па поради тоа овие релативно млади претставници на македонската литература ја добија битката за книжевниот идентитет.

Публиката во Друштвото на писателите на Хрватска громогласно го поздравиле предавањето на д-р Атанас Вангелов, а од името на неговите колеги се заблагодарија Анте Стамаќ, Борислав Павловски и Боро Радовановиќ. Беше тоа уште еден показ на блискоста меѓу хрватската и македонската литература, со взаемно жалење што ваквите манифестации се реткост и за едната и за другата страна.

М. Апостоловска

ГРИГОР ПРЛИЧЕВ - МАКЕДОНСКИ ПРЕРОДБЕНИК

Заедницата на Македонците во Република Хрватска, односно Македонското културно друштво "Крсте Мисирков" од Загреб организира една културна и книжевна приредба која на сите присутни ќе им остане во долго сеќавање.

Оваа уметничка вечер беше посветена за животот и делото на македонскиот преродбеник ГРИГОР ПРЛИЧЕВ.

Приредбата се одржа на 4 април 2003 година во "Културно - информативниот центар" - Загреб, а во соработка со Катедрата за македонски јазик на Отсекот за словенски јазици на Филозофскиот факултет во Загреб и Амбасадата на Македонија во Хрватска.

Студентите на македонски јазик и книжевност

Програмата ја подготвија и ја изведоа студентите на македонски јазик и книжевност од трета и четврта година на студиите: Ивица Баковиќ, Матија Древен, Данијела Гргиќ, Ивана Кежиќ, Ива Назалевиќ, Ѓоко Николовски, Марина Петањек, Никола Пети, Тања Ратковиќ, Мирела Травар и Ана Васунг.

Рециталот и студентите ги водеше лекторката на Катедрата за македонски јазик Борјана Прошева - Оливер, проф.

Приредбата ја отвори претседателот на МКД "Крсте Мисирков", Иван Качуров кој ги поздрави гостите од Амбасадата и многубројните посетители. Оваа приредба се организира во склопот на прославата на 100-годишнината од Илинденското востание. Иницијативата и организацијата на оваа уметничка вечер и припаѓа на Вита Хузјан.

Вечерашниот рецитал за Григор Прличев е припреман врз основа на деловите од неговата автобиографија во драматизација на Борис Бојаџиски и адаптација на неговиот син Огнен Бојаџиски.

За потеклото и сочуваниот текст на рециталот зборува Огнен Бојаџиски. Тој рече дека во 1956 година во Друштвениот дом "Григор Прличев" во Охрид за прв пат е изведена оваа драматизација. Со книжевната дејност на Борис Бојаџиски започнуваат книжевните хрватско - македонски врски. Од 1946 година тој започна соработка со хрватските писатели Јуре Каштелан, Григор Витез и др., а кои врски се негуваат до ден денес.

Приказ за животот, делото и уметничката дејност на Григор Прличев како македонски преродбеник, со впечатливи зборови ни откри Борјана Прошева - Оливер. Тоа беше поглед на времето кога живееше поетот и неговиот македонски народ, обесправен и угнетувач од хеленски и бугарски доминации.

Сценската изведба на рециталот студентите како поединци и групно ги воодушевија посетителите. Нивниот македонски јазик, емоции кои внесуваа во изведбата, глумата и младинскиот полет, сето тоа заедно остварува високо уметничко ниво. За посетителите таа вечер преставуваше доживување на зборовите од поемата "Сердарот" и нејзиниот автор - поетот Григор Прличев.

МКД "Крсте Мисирков" посебна благодарност упатува на Мирон Милиќ, студент на Академијата за ликовна уметност во Загреб за изработениот портрет на Григор Прличев.

Представници на Амбасадата и останатите присутни

Исто така нашето друштво упатува благодарност на организаторката Андреа Гргиќ Марасовиќ од "КИЦ" - Прерадиовиќева 5, која ни овозможи бесплатно користење на нивните простории.

За успешниот настап на студентите на овој рецитал и за гостите, во просториите на друштвото приредена е закуска и пригодно дружење.

Марко Паризоски

Општествено-поетскиот гениј на Прличев во и вон неговото време

Големината, али и трагичноста на општествената дејност на еден од најголемите македонски просветители, Григор Прличев, како и улогата што тој брилијантно ја одиграл на културно-историската сцена на бурниот 19-ти век и значењето на таа улога во будуњето на националната свест на македонскиот народ, најдобро можат да дојдат до израз разгледувани токму во светлината на неговото време. Поетиката на неговиот литературен опус, иако мал по обем, далеку ги надминува границите на тоа време, и македонската книжевна историја и критика го познава како еден од најголемите македонски поети на 19-тиот век. Нивната задача е неговата неоспорно поетска дарба во бесмртната поема "Сердарот" и набојот на историската судбина во неа, да ги возвиши во рангот на големите национални епови во светската поезија воопшто. Неговиот поетски гениј е поголем дотолку што произлегол од еден мал народ што бил пет века под турско ропство, некаде на границите на некогаш големото, а во негово време на издив, Османлиско царство. Ама, и колку да биле сурови и крвави историските услови, маке-

донската народност успеала да опстане благодарение на народниот јазик што незапирливо, како вода секогаш успевал да си го пронајде својот пат, те со помош и благодарение на таквите луѓе какви што бил и Прличев, кој кристално јасно ја видел силата на народниот македонски јазик во борбата против елинизацијата.

Имено, по укинувањето на Охридската архиепископија 1767 и особено во првата половина на 19-тиот век, карактеристична е една нова појава на македонска почва: стремјот на грчката буржоазија за елинизирање на македонското население заради превземање на контрола врз македонскиот пазар. За таа цел, привилегирани кај турските власти во Македонија биле испраќани грчки свештеници и учители како фактори што најдобро можат да ја одиграат рољата на "превоспитувачи", а и како луѓе што имаат најдиректен контакт со населението. Македонското свештенство во најголема мерка било неписмено или полуписмено и како такво неспособно да ја свати својата општествена задача. Келијните училишта постепено се заменуваат со граѓански на грчки јазик, а младите што ги

Борјана Прошев-Оливер

завршувале тие училишта имале можност понатаму да се школуваат во гимназијата во Јанина, во која учеле и браќата Миладиновци, а на атинскиот универзитет се школувале Константин Миладинов, Григор Прличев и низа други Македонци. Меѓутоа, грчкото свештенство и учителство делувале во расчекор со народните барања и додатно финансиски го оптеретувале народот. Како отпор против конкуренцијата на грчките трговци почнала да се буди загрозената македонска млада граѓанска класа, која не само во трговска смисла, туку воопшто, како општествена

Општествено-поетскиот гениј на Прличев во и вон неговото време

сила која по своето битие претставувала потенцијална опасност за плановите на грчката буржоазија кон остварувањето на Голема Елада на целиот Балкански полуостров, а преку елинизација на македонското население. Таа борба морала да се одвива на три плана истовремено, зашто чувството на националност не можело да се разгорува толку брзо единствено преку училиштата. 1) Борба за словенска црква директно насочена против фанариотите (грчкото свештенство), 2) Отворање на словенски училишта и 3) Борба на економско поле. Меѓутоа, младата македонска буржоазија во тој историски миг направила една голема грешка: му се препуштила на водството на понапредната бугарска буржоазија во "заедничката словенска борба" против фамозната Цариградска патријаршија. Блискоста на јазиците овозможила контактите да бидат поцврсти, а бугарското влијание на сите полиња да се рашири во Македонија. Од таму произлегува што еден дел од македонската интелигенција се определил на бугарската страна, страната на "братската, словенска средина со културен престиж" и се декларирале за Бугари. И она што грчката буржоазија настојувала да го постигне во текот на целата прва половина на 19-тиот век, Бугарската егзархија си зела за задача да го

спроведе веднаш: да го превземе раководството над црквата и училиштата во Македонија. Ама, во Македонија се појавила силна реакција против овој големобугарски стремеж, со цел да се сочува самостојноста. Барањата биле насочени кон прашањата за обнова на автокефалната Охридска архиепископија. Од своја страна Бугарската егзархија ги прогонувала и клеветела пред власта сите што ѝ се спротивставувале на нејзината завојувачка и асимилаторска политика. Сликата се повторила, ама сега наместо на грчки, на бугарски јазик. Во Македонија доаѓале бугарски учители, а македонските интелектуалци биле испраќани во Бугарија да учителствуваат на бугарски јазик.

Низ сите овие општествено историски сцени на своето бурно и непогодно време минал Прличев како виден поет и македонски интелектуалец, чувствувајќи ги тешкотиите и врз сопствениот индивидуален и креативен развој. И покрај блескаво пројавениот поетски талент во Поемата "Сердарот" или во оригинал "О Арматолос", бидејќи поемата е пишувана на новогрчки јазик и за која на поетскиот конкурс во Атина 1860-тата го добил лорововиот венец и бил наречен "втор Хомер", Прличев не успеал да ја најде потребната патека во заплетканите животни и творечки

врвици. Тој свесно и ангажирано се ставил во служба на борбата на национална самобитност на својот, македонски народ, жртвувајќи ги сите перспективи на сопствената блескава егзистенција на еден признат и протезиран творец. Откажувајќи се да продолжи да пишува на грчки јазик што го научил до перфекција, тој го жртвува својот поетски гениј. Прличев се покажал како вистински патриот кога неговата помош била најдрагоцена и најнеопходна. Наместо да оди на понудените студии во Оксфорд и Берлин, тој решил да се врати во Македонија и да ѝ служи со своите интелектуални сили. Меѓутоа, обидувајќи се да твори на својот мајчин јазик, како да пресушила неговата творечка инспирација. Исчезнала онаа неомеѓена поетска дарба што толку блескаво се пројавувала во делата пишувани на грчки јазик. Самиот Прличев ја спознал својата поетска трагедија во сопствената изјава: *Јас на грчки пеев како лебед, на словенски не можам ни како буф*. Така, оној превосходен грчки воспитаник и голем симпатизер, кој долго време сметал дека не само што на светот нема поголем поет од Хомера, туку ни подобри лекари од атинските и кој кога пречекорил на грчката почва ја бакнал од голема љубов кон класичната грчка литература, по моментот на своето национално

Општествено-поетскиот гениј на Прличев во и вон неговото време

осознавање не напишал повеќе ниту ред на грчки јазик и се претворил во жесток борец против грчката културна и духовна асимилација. Во прилог на иднината на својот недоволно просветен народ Прличев се откажал од сите убави можности за личен животен и творечки просперитет, ставајќи се во функција на страдалните негови сонародници. Бил клеветен од грчките владики, дури и некое време одлежал во невозможните услови на дебарските зандани. Меѓутоа, оние внатрешни интимно творечки страдања за Прличев биле многу поважни од физичките и материјални. Чувствувајќи ја потребата и понатаму поетски да се изразува, а не сакајќи тоа да го прави на единствениот јазик што добро го познавал, освен народниот македонски што го сметал за оној со "понизок стил", Прличев направил трагична творечка грешка загубен во експерименти за создавање на еден универзален словенски јазик низ кој залудо се истрошувала неговата поетска енергија. Стремејќи се кон поамбициозни и покомпликувани творечки решенија во однос на јазикот, Прличев направил во своето себенаоѓање фатален пропуст не одбирајќи го народниот, охридски говор за својот поетски јазик. Меѓутоа, фактот што бисерот на македонската поезија на 19-тиот век, поемата "Сердарот" ја напишал

на грчки, само ја потврдува неговата творечка дарба. Универзалната поезија каква е таа на Прличев не знае за граници. Битно е дека тој создал едно ремек дело и дека е син на македонскиот народ.

Прличев во својот "Сердар" ја поврзува македонската народна поезија со античката литературна традиција. Мотивот за своето дело го зел од народната песна за Кузман Капидан испеана за еден реален настан од 19-тиот век: борбата на охридскиот сердар Кузман Капидан против насилствата на Албанците – геги над населението на Галичник и Река, давајќи му класична форма и висока хомеровска мерка. Значењето што поемата ја има во македонската поезија се состои во идејната борба остварена преку античкиот култ кон херојството како императив на времето. Сериозноста на општествената ситуација во која се наоѓал македонскиот народ барала големи и храбри жртви за митската vorba на живот и смрт. Можеби повеќе од угледувањето на античките мотиви Прличев ја чувствувал современата потреба од жртва и кон која го водела идејата за херојство без кое нема слобода. Има голема симболика во тој јунак кој со десетина борци се спротивставува на чета разбојници и паѓа во антички двобој како митски јунак, за разлика од Кузмана во народната

песна кој победува и останува жив. Освен ликот на храбриот јунак, Прличев прекрасно го опејува ликот на мајката Неда која и покрај страшната болка по загинатиот син храбро прифаќа да го продолжи неговото дело, заканувајќи им се на гегите. На спекулациите дали е таа античка идеализирана мајка, самиот Прличев дава одговор кога кажува дека прототип за Неда е неговата мајка Марија " ... лик на природата сама, олицетворение на земјата што страда, исходиште и поприште на сите јунаштва".

Меѓутоа, генијалната поетска дарба на Прличев се согледува и низ творечките решенија во структурата на неговата поема, односно совршено поетски ускладените односи меѓу настаните и ликовите. Нема стилско средство што Прличев не го употребил пеејќи го "Сердарот". "Сердарот" се одликува со истанчен метрички склад и дарба за говор во стих доведен до совршенство.

Прличев во "Сердарот" создал национален еп што има не само врвна историско-општествена улога, туку го открива својот автор како врвен поет, уметник на пишаниот збор кој идејно и стилски рамноправно се носел со останатите врвни поети на соседните национални книжевности од 19-тиот век.

Борјана Прошев-Оливер

Ksenija Lazareva - Juranović

Ksenija Lazareva - Juranović rođena je 1950. godine u Kumanovu. Majka dvoje djece, sina (23) i kćerke (25). Živi u Splitu od 1976. godine. Osnovnu i srednju školu pohađala u Kumanovu. Obnaša dužnost pred-

sjednice MKD "Makedonija" Split. Poezijom se bavi još od malih nogu, sudjelujući u brojnim kulturno-umjetničkim omladinskim manifestacijama u Makedoniji, Struškim večerima... Nakon dolaska u Hrvatsku, nastavlja svoje slobodno vrijeme popuniti na raznim literarnim priredbama, kulturnim manifestacijama. Posebno se angažira na okupljanju i ujedinjenju Makedonaca putem MKD

"Makedonija" Split. Trenutno, u pripremi za tisak su joj četiri zbirke pjesama pod naslovom "Proljetni cvjetovi" sa preko 60 pjesama. Osim pisanja pjesme na hrvatski i makedonski jezik, bavi se i pjevanjem. Nastupala je u mnogim gradovima Makedonije, te na priredbama u okviru Makedonskog društva u Splitu. Stvaralački žar Lazareve - Juranović obuzet je magičnim sjajem ljubavi. Traženje apoteze ljubavi u tajanstvenoj preobrazbi duše u sjedinjenu s drugom osobom obasjanja i mogućnost krugova svijesti. Pjesnička riječ Lazareva-Juranović je puna pouzdanja, traganja, vjere u čovjeka. U njenoj poeziji uočljiva je poetska i misaona zrelost, čistoća i jednostavnost izražaja. Unatoč tajanstvenim mističnim percepcijama, njene pjesme su dijamantno jasne. Metafore ostaju izvorno plastične, prilagođene suvremenoj duhovnosti i plemenitim pobudama u oduhovljavanju ljudske (ženske) misli.

Ivica Luetić

СЕТИ СЕ

Сети се ако си сама
ако си мајка на невини деца
во предел без исток и запад
и ако срцето
за нив те боли.

Сети се, ако секавањето те служи
и името исто го носиш
ако снага имаш за живот
на твојата земја сакана.

Сети се,
На убавото што иде
И ако можеш тргни по него
На патника од некаков пат,
Сети се...

НАЈУБАВО Е ДА СИ САМА ДОМА

Најубаво е да си сама дома,
кога врне дожд,
кога осеката се приближува до тебе

Да си затворена како кутија,
и зборуваш со неа,
за свилената ивица на магијата.

Најубаво е да си сама дома,
да го слушаш Картини, Дилан или Леон,
како ти шепотат за водоскоците на Пигл.

Најубаво е да си сама дома,
секогаш сама,
заклучана како кутија во манастир.

RECI MI...

Reci mi kako si prošla
Pored čuvara moje samoće.
Kako si donijela proljeće
prije dolaska ptica

Reci mi,
što se to rasplamsava u
tvojim očima,
da li običan plamen
ili buktinja neba.

Reci mi,
koliko želja ima,
u tvojim mislima skrite,
san me potajno zove,
morat ću da te nađem

Reci mi,
odakle dolaze vjetrovi
s mirisom tvoga tijela
krenut ću tamo noću
da te ukradem cijelu.

Reci mi,
Da li već dolazi mjesec,
Osmijeh se njegov vidi
Na tvome lijepom licu.

Reci mi,
Kako da zavolim vrijeme
U kome nisam sjenka
Koja te potajno prati.

ЛИЛЈАНА ДИМОВА ПЕТЕРНЕЛ

"МОЈОТ ПАТ" ОД БИТОЛА ДО ЗАГРЕБ

Во организација на КОЛЕГИУМ ХЕРГЕШИЌ и ТРИБИНАТА ЗА КУЛТУРА И НАУКА, во библиотеката "Богдан Огризовиќ" на 4 март 2003 година, претставена е поезијата на Лилјана Димова Петернел.

Уредник на оваа поетска трибина е проф. д-р Слободан Елезовиќ, а стиховите ги оживеа драмската актерка Власта Кнезовиќ.

Со оваа двојазична збирка песни Лилјана Димова по прв пат во Хрватска и се претставува на сите творци и љубители на поетскиот збор. Својата збирка ја наслови "Мојот пат" сакајќи да каже

Власта Кнезовиќ, Лилјана Димова Петернел и д-р Слободан Елезовиќ

дека долгиот човечки пат, е релативно краток пат, да се осети и препознае вредноста

на човековиот живот. Оваа збирка навистина го следи животниот и поетскиот пат на Лилјана, родена во Битола, каде ги објавува своите први поетски мисли, па до Загреб каде се афирмира посебно со својата антивојна поезија.

Оваа збирка навистина го следи патот на Лилјана од Битола до Загреб, а тоа е "Мојот пат". Професорот Елезовиќ ја отвори трибината и ги поздравил посетителите :

"Dragi gosti, upućujem Vam sdrdačnu zahvalnost na Vašem odazivu. Uvijek je uzbudljivo svima nama koji organiziramo i dijelimo ugodaje tribina u ovom hramu mudrosti, jer su najveće

Посетителите со интерес га следат претставувањето на книгата

ideje najvećih duhova kroz povijest konzervirane na stranicama ovih knjiga koje nas okružuju. Pri pogledu na te knjige i ono što one sadrže o životu i čovjeku i čovjekovoj sudbini uvijek je iznova uzbudljivo krenuti u aktualnu temu, u trenutak koji opet iz nekog kuta i nekom raspoloženju govori o čovjeku, o njegovoj duši. Govori o mogućnostima osvjetljavanja života kako bi bio sigurno usmjeren onim stazama na kojima se mogu stjecati uvjeti za harmoniju iz koje jedino život može dobijati svoj smisao i svoju punoću. Tu mislim na snagu izražajnosti, odnosno na trag koji čovjek ostavlja sobom, svojim životom i svojim postojanjem.

Ja sam večeras u društvu s pjesnikinjom Liljanom Dimovom koja je jedan od inicijatora i voditelja ove tribine koja postoji već 25 godina. Naše poznavanje i prilaženje pjesnikinji, onim što je njena duhovna tvorba sadržana u zbirci pjesama intrigantno naslovljenoj "Moj put", prikazivati o njenom biću, onda mislim na njenu refleksivnu dimenziju u pjesničkom obliku. U sve ono što su njene misaonosti u slapovima emocionalnog polja, iz koga opet niču doživljaji koji kao da se prelijevaju

u jedno iskustvo srodno iskustvima iz osobnih života, sa osobnih staza i otkrića koja smo na tim stazama o životu ostvarili"

Драмската актерка Власта Кнезовиќ по свој избор одбра неколку песни. Во своето кажување се препушти на сопствениот сензибилитет и ни покажа како ја доживува својата пријателка и поетеса

во еден тематски широк распон. Тоа можеше да се осети во стиховите "Ноќ", "Ја и ти", "Време" итн.

Лилјана Димова возбудена и радосна ни ги искажа своите мисли со стиховите посветени на нејзините родители: "Обекан ден" (на мајката) и "Анче" (на таткото).

Марко Паризоски

ЖАЛ ЗА ЗЕМЈАТА (на Македонија)

Од сите тешки води,
потешка беше мојата крв
- исцедена,
кога се одлачив од мојата земја.
Со првото заминување,
жилите станаа снопче сиви гранки
одвлечени од нештата,
што станаа проголтување на непознатото.
СВЕТА ЗЕМЈО!
Само камче од тебе ќе понесам,
преслаби се куферите за твојата големина,
здивот од твоите јаблани го запишав
во необична песна,
твојот сјај на создавање,
нека ми сјае во далечината
илјадници чекори подалеку од човечките
корени.

Лилјана Димова

Premerlova knjiga o makedonskoj arhitekturi

ZAGREB - U Domu grafičara u srijedu je predstavljena knjiga eseja o makedonskoj arhitekturi "Nastajanje u suncu" autora Tomislava Premerla, koja je objavljena u izdanju Hrvatsko-makedonskog društva. O dvojezičnom izdanju (hrvatski i makedonski) osim autora govorili su akademik Ivo Slaus, Krešimir Rogina,

Judita Rey Hudeček i Stjepan Kolarić. Kako ističu nakladnici, o makedonskoj arhitekturi treba govoriti i označiti joj mjesto u suvremenom arhitektonskom naslijeđu, a ovo izdanje je pripremljeno zbog "iščezavanja kulturnih vrijednosti danas koje sve brže gubimo, a da ih nismo zapravo niti upoznali". "Nastajanje

u suncu" rezultat je studijskog putovanja koje je autor poduzeo početkom šezdesetih godine i njegove fascinacije makedonskom arhitekturom, o čemu govori i podnaslov knjige "esej o makedonskoj arhitekturi s putovanja ljeta 1962.". Tekst u knjizi napisan je nakon povratka u Zagreb 1963. godine. (A.P.)

RJEČNIK HRVATSKO-MAKEDONSKOG JEZIKA

Mali makedonsko-hrvatski i hrvatsko-makedonski rječnik prof. dr. sc. Dragija Stefanije i prof. dr. sc. Borislava Pavlovskog u pripremljenoj fazi i uskoro se očekuje njegovo objavljivanje u Zavičajnoj nakladi "Žakan Juri" iz Pule. Glavni urednik Rječnika je gospodin Aldo Kliman, a recenzenti prof. dr. sc. Josip Silić i doc. dr. sc. Avgustina Guleska Hajdić. Rječnik će imati 4200 riječi u jednom i toliko u drugom smjeru. Sadržavat će kratki predgovor te kratke gramatike makedonskoga odnosno hrvatskoga jezika. Autor predgovora i kratke gramatike

makedonskoga jezika je prof. dr. sc. Dragi Stefanija a kratke gramatike hrvatskoga jezika doc. dr. sc. Vesna Hadži Požgaj (oboje s ljubljanskoga Filozofskoga fakulteta). Gradu za ovaj Rječnik priredio je prof. dr. sc. Dragi Stefanija po načelima izrade frekvencijskih rječnika (čestotnih) u kojima fond riječi ne prelazi zadani broj od 4200 riječi. Prof. dr. sc. Borislav Pavlovski izradio je hrvatsku stranu Rječnika. Ovaj dvosmjerni Rječnik, prvi nakon onoga s petstotinjak riječi koji je izradio Konstantin Miladinov za potrebe Zbornika (Zagreb, 1861), smanjit će do-

nekle golemu prazninu u hrvatskoj leksikologiji, inače veoma razvijenoj i bogatoj te s višestoljetnom tardicijom, između hrvatskoga i makedonskoga jezika. U svakom slučaju poslužit će kao osnovna informacija studentima na četirima hrvatskim sveučilištima (zagrebačkom, osječkom, zadarskom i riječkom), ali i svima zainteresiranima (lingvistima, prevoditeljima, poslovnim ljudima i svim potencijalnim čitateljima) za ova dva jezika koji imaju relativno dugotrajnu i razvijenu književnu komunikaciju.

B.P.

Zbornik "Dani Dimitrija i Konstantina Miladinov"

Zbornik znanstvenih priloga s "Dana Dimitrija i Konstantina Miladinova u Zagrebu i Đakovu" koji su održani 23. i 24. lipnja 2001. godine trebao bi izaći iz tiska u prvoj polovici svibnja ove godine (urednik prof. dr. sc. Borislav Pavlovski, grafički urednik i dizajner Aldo Kliman) u izdanju Zajednice Makedonaca u Republici Hrvatskoj koje je financijski podržao Vladin ured za nacionalne manjine u Republici Hrvatskoj. Pozivni međunarodni znanstveni skup održan je u Društvu hrvatskih književnika i okupio je prije dvije godine znanstvenike iz Republike Makedonije (akademik Gane Todorovski i prof. dr. sc. Katica Čulavkova), Republike Slovenije (prof. dr. sc. Dragi Stefanija), Republike Bugarske (prof. dr. sc. Kosta Oruš) te iz četiri hrvatska sveučilišna središta (Zagreba - akademik Josip Bratulić, prof. dr. sc. Ante Stamać, prof. dr. sc. Vlado Pandžić, prof. dr. sc. Stipe Botica, prof. dr. sc. Zvonko Kovač, Borjana Prošev Oliver, prof., i prof. dr. sc. Borislav Pavlovski), Osijeka - prof.

dr. sc. Stanislav Marijanović, Zadra - doc. dr. sc. Avgustina Guleska Hajdić i Rijeke - prof. dr. sc. Goran Kalogjera). Dugotrajno prikupljanje znanstvenih priloga završilo je necjelovitim rezultatom jer neki (manji broj) sudionici znanstvenoga skupa nisu

ni do današnjega dana predali svoje radove te će Zbornik izaći bez njihovih referata kojima bi se zaokružile i upotpunile spoznaje o književnom radu Dimitrija i Konstantina Miladinova te književno-povijesnom kontekstu u kojem su djelovali. Bez obzira na spomenuti a neotklonjivi nedostatak, Zbornik će predstaviti veoma intrigantne znanstvene priloge većine sudionika. U svakom će slučaju desetak znanstvenih priloga predstavljati relevantan doprinos proučavanju opusa i života nezaobilaznih makedonskih preporoditelja i opravdati održavanje

Braća Miladinov

ovakvoga skupa koji su potpisali KUD "Krste P. Misirkov" iz Zagreba i KUD "Braća Miladinovci" iz Osijeka u ime Zajednice Makedonaca u Republici Hrvatskoj, a uz zahvalnost Društvu hrvatskih književnika i njegovom predsjedniku akademiku Slavku Mihalić te podpredsjedniku Anđelku Novakoviću koji su preuzeli na sebe dio poslova i dužnosti u vezi s obilježavanjem 140. godišnjice objavljivanja zbornika "B'lgarski narodni pesni" u kojem su Dimitrija i Konstantin Miladinov objavili (najvećim dijelom) ingenioznu makedonsku poetsku gradu.

B. P.

Риека: "Илинденки" - Риека и музичкиот состав Т'га за југ - Загреб

Сплит: Донка Кнежевиќ Панова и поп Стојан Јанковски

МЕЃУ ДВА БРОЈА — IZMEĐU DVA BROJA

Загреб: Настап на "Распеана Македонија" на Собранието на Заедницата на Македонците

Осиек: "Вардарки" на Годишното собрание

Осиек: Македонските специјалитети брзо се продадоа

Сплит: Амкање на варени јајца на Прочка

Загреб: Студенти на македонски јазик и книжевност во изведба на рецитал за Григор Прличев

Осиек: Македонците пред Велигденската манифестација на плоштадот во Осиек

Сплит: Од прославата на православниот празник Прочка

Осиек: Работното претседателство на Годишното собрание

Загреб: Никола-Коле Гроздановски "Воз"

Загреб: Рецитал за Григор Прличев во изведба на студентите на македонски јазик и книжевност

ГОДИШНО СОБРАНИЕ НА МКД "КРСТЕ МИСИРКОВ"

ЗАДОВОЛНИ СО ПОСТИГНАТОТО

Редовното годишно собрание на МКД "Крсте Мисирков" од Загреб се одржа на 5 април 2003 година во просториите на друштвото.

Собранието е отворено со интонирањето на хрватската и македонската химна. На загинатите борци во Домовинската војна во Хрватска и паднатите борци во сукобите со албанските иредентисти и сепаратисти во Македонија, како и на починатите членови на нашето друштво меѓу двете собранија, со една минута молчење им е дадена должна почест и слава.

Со изборот на работните тела предложен е и усвоен дневниот ред:

1. Извештај за работата на друштвото во 2002 година,
2. Финансијски извештај,
3. Извештај за работата на Надзорниот одбор,
4. Извештај за работата на Судот на честа,
5. План за работа во 2003 година,
6. Разрешување и избор на членови на Управниот одбор,
7. Разно.

Присутните на Собранието

Вршителот на работите при Амбасадата, Владимир Крстевски, ги поздравил присутните и нагласил дека, како и до сега амбасадата останува отворена за соработка, али за жал нема доволно можности материјално да ги помага сите македонски културни друштва во Хрватска.

Марко Диздар член на Здружението на политичките затвореници од Хрватске и спонзор на нашето друштво ги поздравил присутните и им посака успешна работа.

Претседателот на друштвото Иван Качуров поднесе извештај за работата во минатата

Работно претседателство

година. Успешно се реализирани сите планирани манифестации. Меѓу нив се истакнува организацијата и настапот во Загреб на Женскиот хор "Св. Злата Мегленска" од Скопје, организацијата на традиционалната Македонска вечер и настапот на фолклорната и музичката секција на Свечениот концерт по повод 25 - годишнината на фолклорните аматери од Загреб.

По дискусијата во која е истакната успешната работа на друштвото извештајот е едногласно прифатен.

По втората точка на дневниот ред прифатен е книговодствениот извештај со оценка дека друштвото во минатата година позитивно работеше. Во делот за благајничкиот извештај истакнати се некои објективни и субјективни недостатоци кои Управниот одбор на друштвото не ги припремил за Собранието. За некои недоразбирања и различни мислења Собранието донесе одлука претседателот на друштвото пред Управниот одбор да поднесе финансијски извештај одделно за секоја реализирана програмска манифестација.

Презентиран е планот за работа во 2003 година. Посебно е нагласена прославата на 100 годишнината од Илинденското востание.

Собранието донесе и одредени статутарни одлуки. По лична молба разрешени се од членство во Управниот одбор Вукашин Јовески и Цветанка Шестан. За нови членови избрани се Данијела Јованова и Славица Коретиќ.

По работниот дел присутните во опуштена атмосфера и пријателски разговори го продолжија дружењето со скроман коктел.

Марко Паризоски

Godišnja skupština Makedonskog kulturnog društva

Uz nastup vokalne skupine "Vardarke" i solistice Milke Mađarić jučer je u prostorijama Gradske četvrti "Gornji grad", u nazočnosti predstavnika Grada Osijeka te ogranka Matice slovačke, održana godišnja skupština Makedonskog kulturnog društva "Braća Miladinovci" iz Osijeka.

Tom je prigodom prof. Blagoje Jovanovski, predsjednik Društva, u izvješću o radu u 2002. godini istaknuo bogat i raznovrstan program aktivnosti Makedonskog kulturnog društva "Braća Miladinovci" koji je realiziran zahvaljujući financijskoj potpori Vladinog ureda za nacionalne manjine RH, Osječko-baranjske županije i Grada Osijeka te drugih donatora.

- Sekcije i članovi Društva redovito su se sastajali svakog četvrtka u prostorijama Gradske četvrti Gornji grad, a budući da smo ovih dana dobili rješenje od Grada za korištenje prostorija u Trpimirovoj ulici 1a, moći ćemo organizirati još bogatije sadržaje. Nužno je prije svega da se prostorija opremi te osiguraju sredstva za režijske i druge troškove. Pozivamo sve Makedonce, poglavito mlade, da se učlane u Društvo te aktivno sudjeluju u kreiranju programa, istaknuo je prof. Jovanovski.

Članovi Društva planiraju i ove godine sudjelovati u nizu kulturnih manifestacija - tradicionalnim Danima makedonske kulture u Osijeku i Đakovu, obilježavanju 100. godišnjice Ilindenskog ustanka u Makedoniji i 100. godišnjice smrti Goce Delčeva, obilježavanju 10. godišnjice izlaska časopisa "Makedonski glas", sudjelovanje u priredbi nacionalnih manjina grada Osijeka te niza drugih. Posebice je istaknuto organiziranje rada knjižnice i čitaonice u novim prostorijama Društva, u kojima se planira također i organiziranje dopunske nastave za makedonski jezik, glazbu, povijest i književnost. (Lj.K.)

ИЗЛОЖБА НА НИКОЛА - КОЛЕ ГРОЗДАНОВСКИ

"ХРВАТСКИ КРАЈОЛИЦИ И ВЕДУТЕ II"

Никола - Коле Гроздановски

Нашиот КОЛЕ, член на МКД "Крсте Мисирков" уште еднаш ги израдува многу македонски Загрепчани и наши хрватски пријатели со својата нова самостојна изложба.

Оваа изложба со наслов "ХРВАТСКИ КРАЈОЛИЦИ И ВЕДУТЕ II", отворена е на 20 март 2003 година во галеријата "РУЖА", а во организација на УНБДДР (Udruga hrvatskih branitelja - dragovoljaca domovinskog rata) и со поддршка на Ministarstvo hrvatskih branitelja iz domovinskog rata.

Пред многу љубители на Колетовата уметност за изложбата зборуваше претседателот на ХВИДР-а од Загреб, Звонко Милас. Тој истакна дека нивната организација покрај активностите за решавање на проблемите на инвалидите, имаат и потреба да организираат и културни манифестации како што е и оваа изложба.

"Likovni lirik vratio se doma. S putovanja donosi i iznosi pred nas drage uspomene ljepote. On nenadno, nakon mnogih radova, izlaganja i dosega, on naprosto slika, prepušta se boji i trenutku da uhvati maksimum svečanosti u titravim maglicama kolorativnih nijansi.

Čisti zrak, čisto nebo, nevina djevojka Zemlja okićena cvijećem, oda ljepoti, suncu i zavičaju, obojenim tonovima pjeva idili. Tako nastaju njegovi radovi kao mala ogledalca koja su zarobila sliku same ljepote u trenutku stvaranja u skutu pejzaža iz

zapljenjene mješavine boja i svjetlosti u točno ugledanom prostoru. Njegov pejzaž je obraz, lice s karakterom. Pejzaž u oku, veselje u duši, pojavnost nas očarava istinom da postoji, a postoji jer slikar ju je vidio, bojama joj obraz prikupio i nam na dar donio.

U akvarelu boje posuđuje od neba, zemlje, vode i raslinja. Tek u sveopćem sagledavanju nastalog djela vidimo da je to rasuta svjetlost propuštena kroz kapljicu rose i iznijansirana za potrebe likovnog lirskog pjeva.

Poslije gledanja Nikole Grozdanovskog čovjek se osjeća svečano i lijepo, a to je dostatno za susret s umjetnikom i njegovim djelom, to je dovoljno za susret sa sobom, prijateljem i uspomenom"

Тоа се осеќаите и мислите на Јосип Палада изречени при отворањето на Колетовата изложба.

Во музичката предигра кога сликите чекаа да бидат откриени, младите уметници Танја Ружик на флаута и Антонио Шушњар на хармоника ги возбудија боите и ја отворија складноста меѓу двете уметности - музиката и сликарството.

Марко Паризоски

ПРОЧКА

Празникот Велики поклади или кај народот познат како ПРОЧКА, еден е од големите христијански празници, веднаш после Божиќ и Велигден. По Прочка кај православните христијани се започнува со постот кој трае седум недели. Со себе влече стар обичај да луѓето меѓу себеси си ги опростуваат своите недоразбирања мажеби кавги, со надеж дека во велигденските пости ќе влезат чисти, ослободени и опростени не само од луѓето туку и од Господ. Обичаено е опростот најпрвин да го бараат помладите од постарите, барајќи опрост со "прости ми!", на што им се одговара со "простено да тие од мене и од Господ", потоа помладите на постарите им ја целуваат раката.

Во сите храмови на Македонската православна црква на Прочка се служи света богослужба, свештениците во проповедот нагласуваат дека на Прочка и небото и земјата си ги опростуваат гревите, а камоли да тоа не го чинат луѓето. Во населбите, селата или градовите, младите се собираат на средсело или по плоштадите, на свеченост, се чинат шеги, скечеви, преобликувања или маскирања во вештерки, ѓаволи, животни разни фигури и сл. и со тоа се зголемува веселбата во својата средина.

Во Риека Илинденците и оваа година во клубот во голем број се собраа, слично како и во родните места од нивното потекло, ја прославија Прочка, во весела и ведро атмосфера, со шеги, неизоставно амкање јајца, со музика, со играње, пеење, и секако со обичајот за овај ден опростување меѓу себеси.

Оваа година не дојде до големо преоблекување, како минатите години, со исклучок на неколку члена, можеби затоа што оваа година Риечкиот карневал порано заврши, па не не потсетуваше на маскирање, што пратејќи ги настаните во Македонија, и таму на овај ден сè повеќе ги организираат настаните во паради (поворки), што редовито се Струмица (Триметите), Струшко (Вевчанските василичари), Прилеп (Мачкарите) и сл.

В. Настески

ВО РИЕКА ПРОСЛАВЕН ДЕНОТ НА ЖЕНАТА

Во саботата на 8-ми март во клубот на Илинден, некои од членовите рано почнаа да се собираат. Изгледаше како дека ќе се одржува некој состанок. Чудно само машки дојдоа. Почнаа да се делат обврски и сè со рок до 18 часот. Цвеќињата се веќе донесени. Треба да се украсува просторијата, да се припреми закуската, пијалокот и сè да биде на време готово. Сè е припремено како во изложбен салон. Оваа година се спремавме сериозно и делатно, но се надевавме дека и жените со нешто ќе не изненадат. И навистина беше така. На масите се најдоа многу домашни македонски специјалитети.

Во закажаното време почнаа на доаѓаат гостинките пригодно облечени, весели, насмеани и очигледно задоволни што не сме забравиле на нивниот празник. Тука беше припремена и пригодна музичка програма.

На младата фолклорна група "Илинденки", претседателот Илија им врачи цвеќе и им заблагодари за успешните настапи во мината и оваа година. Маријан Алексовски, со желба да им зблагодари за успешниот настап на ЕТНО 2003 година, им подари на сите дванаест девојки со сопругата Весна, комплет прибор маке-уп за лице. Владо Настески, екс секретарот, им врачи на сите гостинки цвеќе со

искрени честитки. Семејството Јовановски, на кои пред неколку дена им се роди внука, присутните ги почестија, а бабата Гена, подари украсен сувенир за клубот на Илинден. Сувенирот беше поклон од Друштвото оболени од миастение гравис од Риека, чии член е и баба Гена.

Вечерта помина со веселба, песни, ора до доцна во ноќта на задоволство на триесетина жени и машки, а претседателот Илија на разделбата ги повика присутните да дојдат и утредента во исто време на прослава на македонскиот црквен обичај Прочка.

В. Настески

Жените слават во асистенција на машките

ШАХОВСКИ ТУРНИР НА ПРИЈАТЕЛСТВА "РИ-03"

Јоле Петров ги доби сите осум партии

Јоле Петров (десно) го победи и Иван Мандекиќ вториот најуспешен играч на турнирот

на турнирот, трети Србите, Унгарците, Македонците, Црногорците, Албанците, Словаците и последни Чесите.

На состанокот кој е одржан со водителите на екипите, договорено е да се како и културните манифестации, одржува и шаховски турнир, во организација на малцинските задрженија и град Риека, но секоја година во друго здружение. За спомен е да се нагласи беспрекорната организација на Демократската заедница на Унгарците и унгарските специјалитети понудени на закуската по свршетокот на турнирот.

В. Настески

Во рамките на овогодишната ЕТНО СМОТРА во Риека, се одржа ШАХОВСКИ ТУРНИР НА ПРИЈАТЕЛСТВО "РИ-03", во просториите на Демократската заедница на Унгарците. На турнирот учествуваа девет малцински здруженија со по четири играчи. Се играше систем секој со секого во осум кола, на кое на крајот МКД "Илинден" завзеде петто место. Првата плоча во нашата екипа е играше студентот ЈОЛЕ ПЕТРОВ, кој со освоениите осум бодови беше најуспешен играч на турнирот.

Инаку редоследот на турнирот беше по следното: првото место го освоија Бош-

њаците, втора екипа беше град Риека, која беше гостин

МКД "Илинден" од лево на десно: Ј. Петров, И. Малиќ, С. Тодоровски, Е. Шандор (гостин)

СЕДМА ЕТНО СМОТРА ВО РИЕКА

БОГАТСТВО Е ДА СЕ ЖИВЕЕ ВО ЗАЕДНИШТВО

Даниел Томњеновиќ го изводи својот дел од програмата пред Илинденките

Во организација на град Риека на 16-ти февруари 2003-та година се одржа традиционална седма по ред ЕТНО смотра, под наслов "Богатство е да се живее во заедништво".

Манифестацијата се одржа во Хрватскиот културен дом на Сушак во Риека. Во петчасовниот културно-уметнички програм, настапија четиринаест национални малицинства. Програмата ја режираше Бруно Начинович.

За заедничкиот настап на Етно смотрата музичката група на МКД "Крсте Мисирков" заслужи богато да ја почестиме

Македонското културно друштво "Илинден" настапи со фолклорната група "Илинденки", под водството на Лидија Ѓорѓевска заедно со музичката секција на МКД "Крсте Мисирков" од Загреб, под водство на Иван Качуров. Тие се претставија со сплет на македонски ора и песни а дванаестгодишниот армоникаш Даниел Томњеновиќ, исполни неколку изворни македонски песни со кои ја разгали публиката во преполната сала. Настапот на Македонците го регистрира и телевизијата која му посвети најмногу време од сите преостанати учесници.

Право задоволство за преполната сала во ХКД "Сушак" во Риека беше настапот на музичарите предводени од Иван Качуров

На затворањето на манифестацијата прочелницата за култура во градското челништво на Град Риека, им се заблагодари на сите учесници и нагласи дека навистина е богатството да се живее во заедништво.

В. Настески

ВО ОРГАНИЗАЦИЈА НА ОСЕЧКОТО ГРАДСКО ПОГЛАВАРСТВО

СО ПЕСНИ И ОБИЧАИ ВО ОЧИ НА ВЕЛИГДЕН

Изгледа дека предвелигденската манифестација "Шарена јаја бојама града" прерасна во една многу убава традиционална културна манифестација. На велигденските штандови националните малцинства и здруженија уште во утринските часови на 12-ти април 2003 година на плоштадот Анте Старчевиќ во Осиек ги представија своите традиционални наследства на велигденските обичаи. Покрај националните малцинства, во манифестацијата учествуваа и ученици на основните училишта, Детскиот театар, детски хорови и многу други.

Македонското културно друштво "Браќа Миладиновци" се претстави многу успешно како и во минатите години.

На крајот од манифестацијата градоначалникот Златко Крамарик ги поздрави сите учесници и присутни а на најмладите учесници им подари пригодни дарови. Б.Ј.

Маја во живописна носија пред македонскиот штанд

Марија и Јагода на изложбениот македонскиот штанд кој предизвика големо интересирање кај посетителите

Во Загреб

ПРИ ХНД ФОРМИРАН ЗБОР НА МЕДИУМИТЕ НА НАЦИОНАЛНИТЕ МАЛЦИНСТВА

Марина Апостоловска

Деновиве Новинарското друштво на Хрватска основа Збор на медиумите на националните малцинства. Идејата за формирање на овој оддел на ХНД ја образложи нејзиниот претседател, господинот Драгутин Лучиќ, кој истакна дека во оваа држава, каде малцинствата ги уживаат сите права, нормално е новинарите да се соберат околу своја подружница што ќе помага за решавање на проблемите од секојдневната пракса на овие медиуми.

На оснивачкиот состанок присуствуваа претставници на медиумите што се наменети на италијанското, словачкото, украинското, српското, албанското, чешкото, црногорското и македонското малцинство во Хрватска. За претседател на Зборот на медиумите на националните малцинства избран е Илија Крнета, потпретседател е Дијана Пиравец – Рамеса, а заменик Марина Апостоловска. Наскоро треба да биде усвоен Правилникот за работа на Зборот на медиумите на националните малцинства при ХНД, според кој тој во иднина треба да работи.

М.А.

Split:

OSNOVAN MAKEDONSKI KULTURNI CENTAR

U Splitu je još prošle godine, točnije 16. lipnja 2002. godine osnovan prvi Makedonski kulturni centar u Hrvatskoj. Upisan je u registar Udruga Republike Hrvatske. Međutim, zbog nedostatka prostorije, rad se nije mogao odvijati u željenom smjeru. Stoga je, u nedavnom razgovoru u Poglavarstvu grada Splita, ravnateljici Centra Ivoni Musić-Nedelkovskoj obećan kancelarijski prostor gdje bi se normalno mogao odvijati rad. Osnovna djelatnost Centra je rad na razvijanju i poticanju suradnje grada Splita i Splitsko-dalmatinske županije sa Republikom Makedonijom na kulturnom, vjerskom, gospodarskom, znanstvenom... planu, te učvršćenju i proširenju suradnje dviju prijateljskih zemalja. MKC je otvoren za suradnju sa svim zainteresiranim pojedincima i institucijama. Prema kazivanju ravnateljice MKC Split, u očekivanju skorog dobivanja službenih prostorija već su pokrenuti brojne inicijative, a trenutno su u tijeku tri važna kulturno-gospodarska projekta na relaciji Split — Republika Makedonija.

Ivica Luetić

БОЖИЌ - НАЈРАДОСТЕН ХРИСТИЈАНСКИ ПРАЗНИК

Македонските православни верници од Загреб и оваа година достојанствено и радосно го прославија, својот христијански празник РОЖДЕНСТВО ХРИСТОВО - БОЖИЌ, во организација на МПЦО "Света Злата Мегленска"

За таа пригода, од страна на архиепископот на Македонската православна црква, г.г Стефан, во посета ни дојде свештеникот протојереј Стојан Јанковски од Скопје.

На 6 јануари 2003 година во црквата "Св. Рок" се одржа богослужба за БАДНИК - КОЛЕДЕ, која ја водеше протојерејот Стојан Јанковски. Према православните обичаи тој ги благослови божиќниот колач со црно вино, а божић-

Протојереј Стојан Јанковски го благословува Божиќното дрвце

ното дрвце (дабова гранка) со мед, црно вино и крстена вода. Сите верници кои одржаа пост се причестија со анафора.

Протојерејот Јанковски ја прочита и божиќната порака испратена од страна на архиепископот г.г. Стефан до сите верници, која ни донесе окрепа, вера во Бога и мир за сите луѓе во светот.

Можеме да изразиме задоволство што голем број на верници присуствуваа на оваа богослужба, а меѓу нив и многу млади.

На сам ден Божиќ, на 7 јануари, и покрај тоа што во Загреб ноќта падна голем снег, одважните верници дојдоја во црквата на Божиќна богослужба. Свештеникот Јанковски одржа Света литургија и ги поздрави присутните со традиционалниот македонски христијански поздрав "Христос се роди".

Марко Паризоски

Протојереј Стојан Јанковски го благословува колачот

ВОНРЕДНО ИЗБОРНО СОБРАНИЕ НА МПЦО "СВ. НАУМ ОХРИДСКИ" ОД СПЛИТ

Протојереј Стојан Јанковски на Божиќната вечерна служба ја благослови погачата

На 8-ми јануари 2003 година во Сплит се одржа Вонредно изборно собрание на Македонската православна црквена општина "Св. Наум Охридски" во присуство на пратеникот на метрополитен Горазд, прота Стојан Јанковски од Скопје.

На Собранието е избран нов Управен одбор: Момчило Карајанов, претседател, Аница Плазониќ, потпретседател, Венка

Протојереј Стојан Јанковски со верниците во Сплит

Џанко, секретар, Надежда Лашковски, благајник и Перо Груевски, економ на Црквената општина. За Надзорен одбор се избрани Кирил Стилов, претседател, Слаѓана Рогулиќ, потпретседател и Славица Шкратуља, член.

На основа на Изборното собрание метрополит Горазд, надлежен архијериј на Македонската православна епархија за Европа на ден 31 јануари 2003 година донесе одлука дека мандатот на црквената управа е во согласност со општиот правилник на Македонските православни црковни општини во европска епархија.

Пред одржувањето на Собранието протајереј Стојан Јанковски, одржа Божиќна вечерна служба во црквата Свете "Сестре Анчеле" во Сплит.

Со песни и ора се прослави Прочка

На 9 март 2003 година верниците од МПЦО во Сплит го прославија со сите обичаи православниот празник Прочка.

П. Груевски

ИСТОРИЈА НА МАКЕДОНСКАТА ПРАВОСЛАВНА ЦРКВА (IV дел)

СОЗДАВАЊЕТО НА САМОСТОЈНА
ЦРКВА ВО МАКЕДОНИЈА ВО ВРЕМЕТО
НА САМОИЛОВОТО ЦАРСТВО

Во времето на цар Симеон, кога христијанската црква во Бугарија била целосно под негова служба, тој преку христијанизирањето сакал да ги обедини во една целост двете етнички групи - Бугарите и Македонските Словени. Но поради слабата царска власт, дошло до јакнење на одделни феудалци, управници (комити) во провинциските области на државата и стремеш за осамостојување од централната бугарска власт.

Во 969 година во провинцијата Македонија дигнато е востание против бугарската царска власт од страна на четворица синови на управникот (комита) Никола. Тоа беа Давид, Мојсеј, Арон и Самоил. Тие привремено успеале да се осамостојат.

За бугарскиот престол се воделе династички борби и Бугарија се нашла меѓу руското навлегување и Византија. Во 971 година византискиот цар Иван I (први) Цимиско навлегол со своите војски во Бугарија, ја презел престолницата Преслав и ја укинал Бугарската патријаршија. Така пропаднало Првото бугарско царство. Но во 976 година умира царот Цимиско, а четворицата браќа - комитопулите креваат ново востание против византиската власт за целосно осамостојување. Ослободената територија ја поделиле меѓу себе на четири области и владееле со нив како тетрархиска власт. Тетрархијата, меѓутоа, имала кус век. Давид бил убиен од некои Власи, Мојсеј загинал кај Серез, а Арон со целото семејство бил убиен од својот најмлад брат Самоил. Од Ароновото семејство бил поштеден само неговиот син Иван

Владислав, кого го спасил неговиот братучед Радомир Гаврил, синот на Самоил. Така почна да живее новата монархија во Македонија на чело со Самоил. Тој почнал да ги шири своите граници во борбата со Византија, а до 985 година ги освојува Тракија, Тесалија, Грција и Пелопонез. Најголем успех му е преземењето на градот Лариса, од каде што ги зел моштите на светиот Ахил и ги пренесол во својата

престолница Преспа - поточно островот Аил во Преспанското Езеро. Тука изградил прекрасен дворец и црква посветена на тој светител.

Црквата во Македонија во тоа време била под јуридикција на Бугарската патријаршија, основана од бугарскиот цар Симеон но без согласноста на цариградскиот патријарх. Се споменуваат некои седишта на епархии и митреополи во поголеми градови во Македонија како

Воден, Меглен, Серез, Охрид и Скопје.

Тие македонски епархии, согласно со установената практика центарот да им биде каде што е седиштето на политичката власт - владателот, Преспа станува седиште на митрополитот, на кого му биле потчинети епархиските архијереји од македонските епархии. Според тоа црквата во Македонија станала митрополитска. Кон ваков заклучок не водат денешните грандиозни урнатини на црквата "Св. Ахил" на островот Аил во преспанското Езеро, која народот и денес ја нарекува Митрополија или Велика црква. Во асподата на оваа црква се наоѓаат столовите на епископите што биле во составот на македонската црква.

Цар Самоил

По завладувањето и присоединувањето на српските и бугарските територии кон својата држава, некаде околу 900 година Самоил ја пренесол својата престолница во Охрид. Истовремено Охрид е седиште на митрополитот кој во тоа време бил Герман - Гаврил.

ОХРИДСКА ПАТРИЈАРШИЈА

Нема сигурни извори, али се претпоставува дека Самоил се прогласил за цар некаде кон 1000 година и ја подига црквата на степен на патријаршија. Според едно писмо на папата Инокентиј III (трети) до бугарскиот цар Калојан од 1202 година, Самоил примил царска круна и патријаршиско достоинство од Римската црква, бидејќи тој бил во непрекидна војна со Византија. Поради унитаристичкото уредување на Римската црква се мисли дека не станува збор за патријаршија туку за архиепископија. Но без обзир на рангот Охридската црква не зависела ниту од Рим, ниту од Цариград.

Како што се ширело Самоиловото царство така се ширела и јурисдикцијата на Охридската патријаршија - архиепископија. Како познати епархии се споменуваат: Мегленска, Белградска, Нишка, Призренска, Скопска, Битолска, Драмска, Воденска, Струмичка и др., а подоцна и Лариската.

Негде кон 995 година во дијецезата на Охридската црква влегувале 23 епархии. Но тогаш Византија почнува да освојува одделни градови на Самоиловото царство и тие епархии ги приклучува кон Цариградската патријаршија. Во времето на пропаѓањето на Самоиловото царство (1018 г) Охридската црква имала 15 епархии.

Сосем скудни се податоците и за поглаварите на митрополитската црква во Самоиловата држава. Се споменува митрополитот Герман - Гаврил, а по неговата смрт Филип кој станал и прв охридски патријарх во 1000 година па до 1015 г. Во 1016 година на патријаршискиот престол дошол архиепископот Давид. Али во 1018 година византискиот цар Василиј II (втори) навлегува во

Струмица и го сменува Давид како последен поглавар на Охридската црква.

Во Самоиловото царство имало и две автономни цркви: Драчката архиепископија и Дубровничката надбискупија која била основана по освојувањето на Дубровник од страна на Самоил. Нејзе и припаѓале бискупиите во Стон, Требиње, Котор и Бар.

Против власта на Самоил, па и против јурисдикцијата на Охридската патријаршија се појавиле и српските властелини и епископи. Барале сојуз со Василиј II (втори) против Самоил, како што имал сличен сојуз и хрватскиот владетел Стјепан Држислав. Со стеснувањето на Самоиловата држава западните епархии се приклучувале кон Дубровничката надбискупија, а северните и источните ја признале Цариградската патријаршија. До крајот на Самоиловото царство охридскиот патријарх имал власт над епископиите во Македонија.

Охридската патријаршија во времето на Самоиловото царство уживала феудални привилегии. Таа и епископите располагале со големи црковни имоти, обработени од парици и клерици, а биле ослободени од државни давачки.

Самоил за себе и за патријархот изградил многу велелепни дворци, цркви и манастири. Самоил градел царски резиденции и во други градови како и цркви и манастири. Во близината на Прилеп, во Варош, изградил црква - манастир "Св. Архангел" каде што му била резиденцијата. Во Охрид покрај патријаршиската црква "Св. Софија" ја изградил црквата "Св. Климент". Според преданијата во Охрид во тоа време имало еднаков број на цркви колку и бројот на деновите во годината. Во Прилепско имало 99 манастири.

Посебно важен елемент е воведувањето на македонско-словенскиот јазик во администрацијата на државата и во црквата, а издигнувањето на македонскиот јазик како официјален државен и црковен јазик влијаело врз обединување на дијалектните форми на јазикот во единствен македонско-словенски, а тоа е значаен елемент за формирањето на македонските Словени во

единствен народ. Тоа овозможило да се развива македонско-словенската култура и писменост што започнала со св. Солунски браќа и нивните ученици св. Климент и св. Наум и другите следбеници на Охридската духовна школа.

За развитокот на црковната уметност од времето на Самоиловото Царство нема многу материјални споменици затоа што со пропаѓањето на царството византиските војски ги уривале и црквите. Доминантна компонента во уметноста кај македонските Словени била византијската концепција во ликовно креирање, со извесни отстапувања.

За развојот на црковната литература на македонскиот народ во времето на Самоиловото Царство нема многу податоци. Како и во времето на Охридската книжевна школа (време на св. Кирил и Методиј и нивните ученици) литературата била сведена на препишувачка и преводна дејност на богослужбените текстови на евангелија, апостоли, псалтири, житија на светците и др.

Литература:

Славко Димевски, Историја на македонската православна црква, Македонска книга, Скопје 1989 г. припремил: Марко Паризоски

ТЕМА:

ДАЛИ ПРАВОСЛАВНИТЕ ЦРКВИ ТРЕБА ДЕФИНИТИВНО ДА ГО УСОГЛАСАТ КАЛЕНДАРОТ СО ГРЕГОРИЈАНСКИОТ КАЛЕНДАР?

Дали знаете како е наречен календарот по кој го сметаме времето денес?

Секако дека погодивте, затоа што одговорот гласи: Грегоријански календар.

Сметањето на времето отсекогаш била желба и потреба на човекот. Постепено со напредокот на науката, а посебно на астрономијата, човештвото доаѓа до прецизни методи за мерење на времето.

Така со воведувањето на јулијанскиот календар, воспоставен од страна на римскиот император Јулие Цезар, на први јануари 46 година пред нашата ера, годината веќе броела 365 дена и 6 часа. Јулијанскиот календар останува на сила се до крајот на 16-от век или поточно до 1582. Што значи дека три години имаат 365 дена, а четвртата 366 дена или престапна година.

Новите откритија во астрономи-

јата во тоа време докажуваат дека јулијанскиот календар има свои недостатоци, имено со новите мерења се констатира дека една година има точно 365 дена, 48 минути и 46 секунди. Во тој период грешката во сметањето на времето изнесува 10 дена.

Папата Грегор XII-ти бил посветуван од големите астрономи да ја зачува периодицноста на јулијанскиот календар, што значи престапна година би била секоја четвртта, освен стотите години кои не се деливи со 400. Така 1700, 1800, и 1900, не се престапни години, а додека 200-та е престапна.

За да се поправи грешката во сметањето на времето, папата Грегор XIII-ти, наредува да се вратат вишокот на пресметаните денови.

Бидејќи оваа корекција која е направена во споменатата годи-

на од страна на еден католички папа, протестантите не го прифатиле веднаш новиот календар или новото сметање на времето, туку неколку години подоцна, а истото денеска не го имаат направено одреден број на православни земји, а тие што го имаат тоа сторено го задржале стариот календар за одредување на датумот на Велигден. Кинезите беа последни што се подредија на грегоријанскиот календар и тоа во 1949 година. Судете и самите, промената на календарот не е направена од религиозни причини, туку причините се чисто нови научни вистини од доменот на астрономијата.

Со таквиот начин на сметање, разликата уште повеќе би се продлабочувала, така после 2100, 2200, 2300-та година таа би се зголемила за 3 дена. Некој би рекол: „Дај боже да видиме.. Но ете сепак тоа што православната црква грешката не ја исправила пред 4 века, сега ние ја осекаме таа разлика, дури дотаму што вештачки се прави разлика меѓу останатите христијани, а навистина разликите меѓу христијаните барем денес, се занемарливи.

А зошто на пример Македонската Православна Црква не би го направила тој чекор, поправајќи ја вековната грешка и покажувајќи на тој начин во практика дека е автокефална црква на македонскиот народ.

(Донин)

Августина Гулеска Хајдиќ

ГРУПИ НА СОГЛАСКИ (КОНСОНАНТСКИ ГРУПИ)

Во македонскиот литературен јазик се јавуваат овие групи на согласки (консонантски групи):

1. МН: гламна, одамна, одамнешен, огламник, осамне, рамна, рамно, рамни, рамнина, рамномерен, рамнотежа, демне, симне, симнување, многу, мнозина, гумно итн.
2. ВН: внатре, внатрешен, внук, внуче, нивни, нивна, плавна итн.
3. БН: рибна, рибни, дребна, дребно, дребни (ситни), дребнав, собна, собни итн.
4. СЦ: бесцутен, исцеди, исцица, исцрпе, расцути итн.
СЧ: бесчествен, исчади, расчисти, исчеша итн.
5. ВЧ: ливче (лист), мовче, вовче (воз), обравче, главче (глава), крувче, опавче, тровче итн.
ВЦ: мевце (месо), мавца (маст) итн.
6. ПЦ: пци (множина од пес), пцовиса, пцуе, пцовисан итн.
7. ПС: псалм, псалтир, психа, апсана, тепсија, папса, вапса итн.
8. ПЧ: пченица, пченка, пченкарник, пченкарница, пченичен итн.
9. ЧК: чкорче, чкорлав, чкрапа, чкроботи, чкрта, чкрипи, чкембе, чкети итн.
10. ШТ: маштеа, маштеница, пештера, сношти, гуштер, клешти, општина, што, нешто, ништо итн.
ЖД: дожд, глуждови, нужда итн.
11. СТР: страна, стреа, страчка, сестра, спростре итн.
ЗДР: здравје, здравец, здрав итн.
ЖДР: ждребе, ождреби, ждрепка, ждребец итн.
12. СР: срам, се срами, срамота, среда, среде, среќа, несреќа итн.
ЗР: зрак, зрачи, зрее, зрел, узрее итн.

(Според Правописот на македонскиот литературен јазик,
Скопје 1979, стр. 23-25)

Доц.д-р сц. Августина Гулеска Хајдиќ

СООПШТЕНИЕ

Министерството за финансии ги известува граѓаните на Република Македонија - иматели на обврзници издадени за намирување на побарувањата на граѓаните по основ на депонирани девизни влогови, дека, исплатата на главницата и камата по овие обврзници од 1 1 2002 година ја врши Централниот депозитар на хартии од вредност, на денарските сметки на сопствениците на обврзниците што се водат во деловните банки.

Бидејќи голем е бројот на граѓаните на Република Македонија кои до сега го немаат регулирано прашањето со нивните депонирани девизни влогови, Министерството за финансии ги повикува, веднаш да овластат деловна банка, со цел да си ги добијат веќе достасаните две рати на име главнина камата.

Граѓаните на Република Македонија кои живеат или привремено престојуваат во странство, потребно е да **ОПОЛНОМОШТАТ ОДРЕДЕНО ЛИЦЕ ВО РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА** кое во нивно име и за нивна сметка ќе го регулираат прашањето со депонираниот девизен влог.

Имателите на обврзниците можат да ги користат обврзниците за: (1) купување и отплата на општествениот капитал од претпријатија во трансформација, (2) купување и отплата на државниот капитал, (3) купување на деловен простор во сопственост на Република Македонија, (4) купување и отплата на станови во општествена сопственост, (5) купување на земјоделско земјиште во сопственост на Република Македонија, (6) плаќање за доделување и купување на градежно земјиште во сопственост на Република Македонија, (7) плаќање за откуп на денарски побарувања кои со Законот на санација и реконструирање на дел од банките во Република Македонија и се пренесени на Агенцијата за санација на банка и (8) плаќање на надоместок за концесија и

долгорочен закуп. Исто така имателите на обврзници имаат можност да чекаат да достасаат обврзниците, при што на датумот на достасување се добива номинална вредност на обврзниците и каматата; или да ги продадат на Македонската берза за долгорочни хартии од вредност пред датумот на достасување, при што се добива пазарна вредност (која не е еднакава на номиналната вредност).

Истовремено, се известуваат граѓаните на 1 април 2003 година достасува за исплата третата рата и каматата по овие обврзници.

Подадоците се добиени од Амбасадата на Република Македонија во Република Хрватска.

ОДЛУКА НА СВЕТИОТ АРХИЕРЕЈСКИ СИНОД

Претседателот на Комисијата за односи со верските заедници и религиозни групи достави информација од Светиот Архиепископски Синод на Македонската Православна Црква во која се наведува дека поранешниот Повардарски митрополит Јован (Зоран Вранишковски) не е веќе член на Светиот архиепископски Синод на МПЦ. Тај е детронизиран од Повардарска епархија и со тоа не е повеќе митрополит и нема право да извршува никакви чинодејствија во Република Македонија и во македонската дијаспора.

Молиме за одлуката на Светиот Архиепископски Синод да ги известите сите членови на македонските културни друштва и црковните општини во Република Хрватска.

Музика: Миодраг Божиновски

Текст: Васил Пујовски

СЕЛА МИНАВ, ЧЕВЛИ СКИНАВ

♩ = 80

Смо - кви - ца ја - дсв смо - кви во
Па - ко - лсц кол - ци ва - дсв, Пи -

Лок - ви - ца га - зев лок - ви, во Дре - но - во бе - реп
пе - ро - во пи - пер са - дсв, во Штр - бо - во штр - бав

дрен - ки, во Мре - но - во ло - кв мрен - ки во
ша - рав, Ку

че - виш - те куч - ки ска - рав. И не знам кол - ку се - ла

ми - нав, трис - та чиф - та чев - ли ски - нав,

три - ста чиф - та чсв - ли ски нав.

2. Во Мирковици мирен не бев,
Псочани јасок шреба,
во Вирово пије виров,
Трубарево шруба свирев.

Во Калишија, кал си газев,
Волкловија, волци јазев,
Во Брезово, брези сечев,
Јабланица, јаблан влечев.

3. В' Мешешкија згоив меше,
Чешиново, чешиј беше,
во Лакшица, лакши скинав,
во Добрево, добро минав.

Во Конари, коњи јавав,
во Конари, коњи јавав,
Василево, Васил сјанав,
Василево, Васил сјанав.

Рефрен: И не знам ...

ПРВИ ГЛАСНИЦИ НА ПРОЛЕТТА

Топло пролетно ветре свирка,
под снегот што се топи.

Бело, нежно звонченце сирка.
Кокиченце - звонченце крхко,
бело, храбро, рано
рано осамено се јави
пролетта да ја поздрави.

Не сум дете осамено ете,
братот кукурек од мене се реди,
весело ме следи и тој брза да се јави
пролетта цветна да ја поздрави.

Ви носиме деца ние прв радосен глас
од зимата спас.

Знајте таа си оди и пролетта цветна
зад себе ја води.

Стојна Русева - Соња (Загреб)

Каде на ДОЖДОТ

Имаш десет секунди да ги
изброиш животните што се
кријат од дождот... Сега!

ВЕЛИГДЕНСКОТО ЈАЈЦЕ

Црвено за здравје,
црвено за радост,
црвено за среќа!
Црвено бело, здрав жив!
Црвено бело по десното обравче,
црвено бело по левото,
да се закикоти од
тој мазен скокот
нашето машко дете.
А за нас – помала тежина,
надеж и спомен на свежина.
Ете!

Блаже Конески

*Специјалистички
од домашно
огниште*

ЃУВЕЧ

Потребен материјал: 1 кг. месо, 300 гр. кромид, 3 гр. црн пипер, 100 гр. пашканат, 100 гр. целер во главица, 150 гр. модри патлиџани, 100 гр. ориз, 20 гр. салца или свеж патлиџан, 1 китка магнонос, 5 гр. сол, 150 гр. маснотија, 15 парчиња бамја, 150 гр. пресна зелка, 100 гр. грашок, 100 гр. боранија, 6 гр. црвен пипер и 250 гр. свежи пиперки.

Начин на приготвување:

Во определен сад со загреана плитка маснотија се продинствува кружно сечен кромид. Кога кромидот ќе омекне му се додава навдениот зеленчук и сето тоа повторно се динста додека омекне. Потоа му се додава месото исечено на ситни парчиња, предходно на пола испржено, се налева со супа или вода, се додава ориз по потреба, сето тоа добро се соединува и се става во рерна да се потпече. Ѓувечот е повкусен ако се приготвува во земјана тава.

БАКНЕЖИ ОД ЛЕШНИЦИ

Потребен материјал: 3 белки, 200 гр. лешници, 200 гр. шеќер во прав, 20 гр. чоколада, сок од половина лимон.

Начин на приготвување:

Белките се матат во подлабок сад и кога се 50 отсто изматени, полска се додава со постојано мешање шеќер во прав и сок од лимон. Кога е масата сосема густа и цврста се додава рендана чоколада или чоколада во прав и пржени и мелени лешници. Плехот се мачка со путер. Бакнежите се вадат со мала лажица и се редат на плехот. Се печат на умерена температура. Печените Бакнежи се ладат и се сервираат.

ДРАГИ ЧИТАТЕЛИ!

Ве молиме за соработка со ваши мислења, ставови и погледи.

Вашиите написи, коментари, огласи, реклами, соопштенија и друго треба да пристигнат на Редакцијата за да бидат објавени во наредниот број.

ЗАБЕЛЕШКА: коментарите објавени на страниците на ова списание со потписи на авторите се мислења на истите и не секогаш тие го одразуваат мислењето на Редакцијата. Редакцијата е одговорна само за текстовите без потпис. Материјалите испратени на адреса на ова списание стануваат негова сопственост, освен ако за тоа претходно е постигната поинаква согласност.

GLASILO ZAJEDNICE MAKEDONACA
U REPUBLICI HRVATSKOJ
СПИСАНИЕ НА ЗАЕДНИЦАТА
НА МАКЕДОНЦИТЕ
ВО РЕПУБЛИКА ХРВАТСКА

Главен уредник:
БЛАГОЈА ЈОВАНОВСКИ

Редакција:
Марко Паризоски (Загреб),
Владо Настески (Риека),
Ивица Луетиќ (Сплит),
Слободан Кузевски (Осиек),
Ратко Димовски (Пула),
Августина Гулеска - Хајдиќ (Задар).
Компјутерска обработка: Љупчо Таневски
Лектура: Августина Гулеска - Хајдиќ
Ova glasilo tiska se uz materijalnu potporu
Ureda za nacionalne manjine Vlade Republike
Hrvatske.

Nakladnik: Zajednica Makedonaca u Republici
Hrvatskoj, Zagreb, Masarykova 16/1,
tel./fax: 01/4872-655

За издавачот: ИЛИЈА ХРИСТОДУЛОВ
Tisak: Gradska tiskara Osijek d.d.

Temeljom odredaba čl. 58 stav 3 Zakona o javnom
informiranju RH (N.N. br. 22/1992. g.) novine su
prijavljene i registrirane pod br. 421 u Ministarstvu
kulture i prosvjete - Sektor informiranja - 14.7.1993. g.

Prema mišljenju Ministarstva kulture i prosvjete Republike
Hrvatske broj 532-03-1/7-94-01 od 10. svibnja 1994. g. ova
tiskovina oslobođena je plaćanja poreza na promet.

ПРИЛЕП

Панорама на Прилеп

Саат кулата

Маркови Кули

Црквата "Св. Преображение"

Преполна Прилепска чаршија

Пафти (детал), Мала Река, 19 век • Тепелаќ, невестински накит за глава, Скопје, 19 век